

พื้นที่มีมติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

วิทยานิพนธ์

ของ

พงษ์พิชญ์ เทวา

พหุ ปณฺทิตฺ เตเว

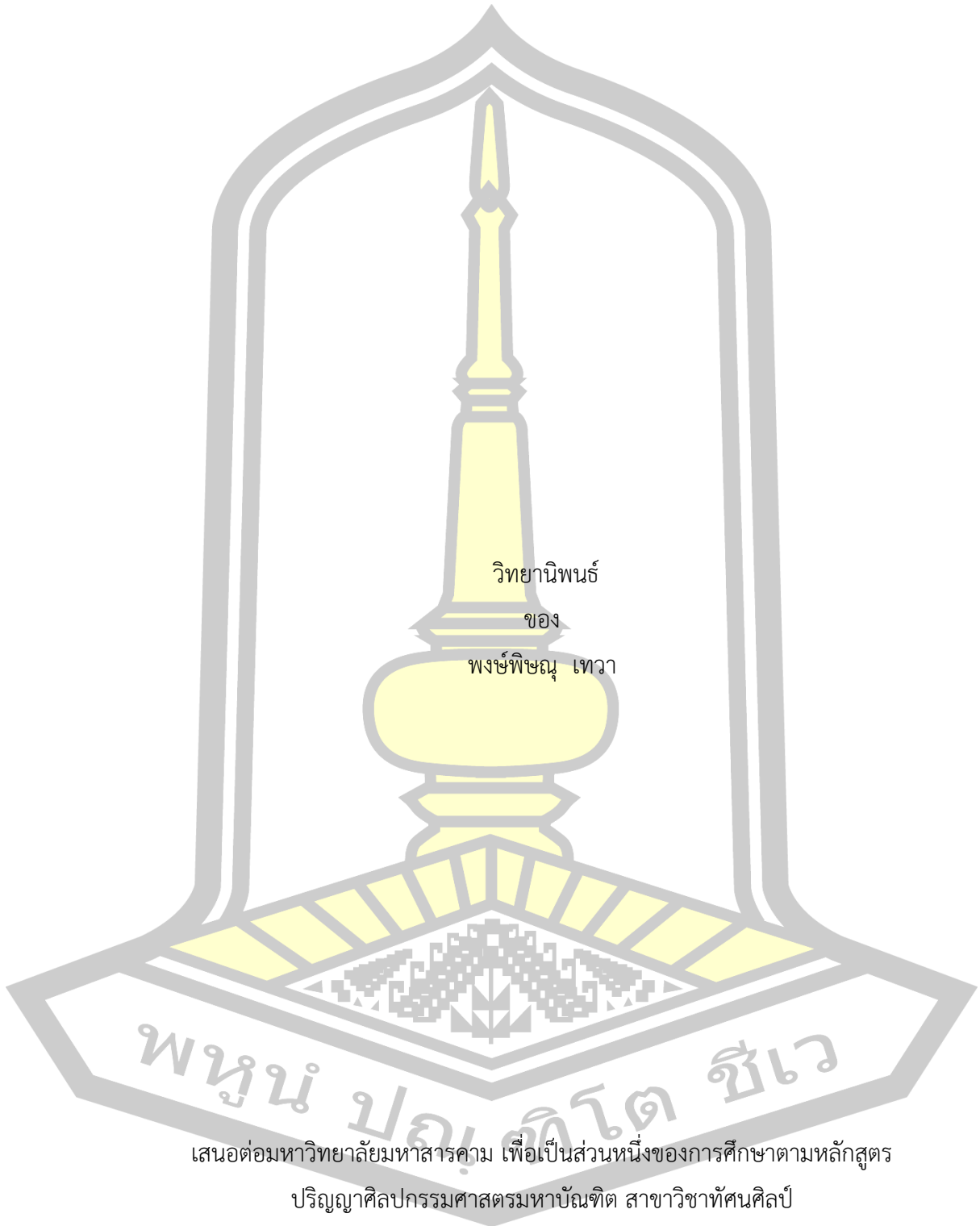
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

กันยายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พื้นที่มีดิถีบซ็อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

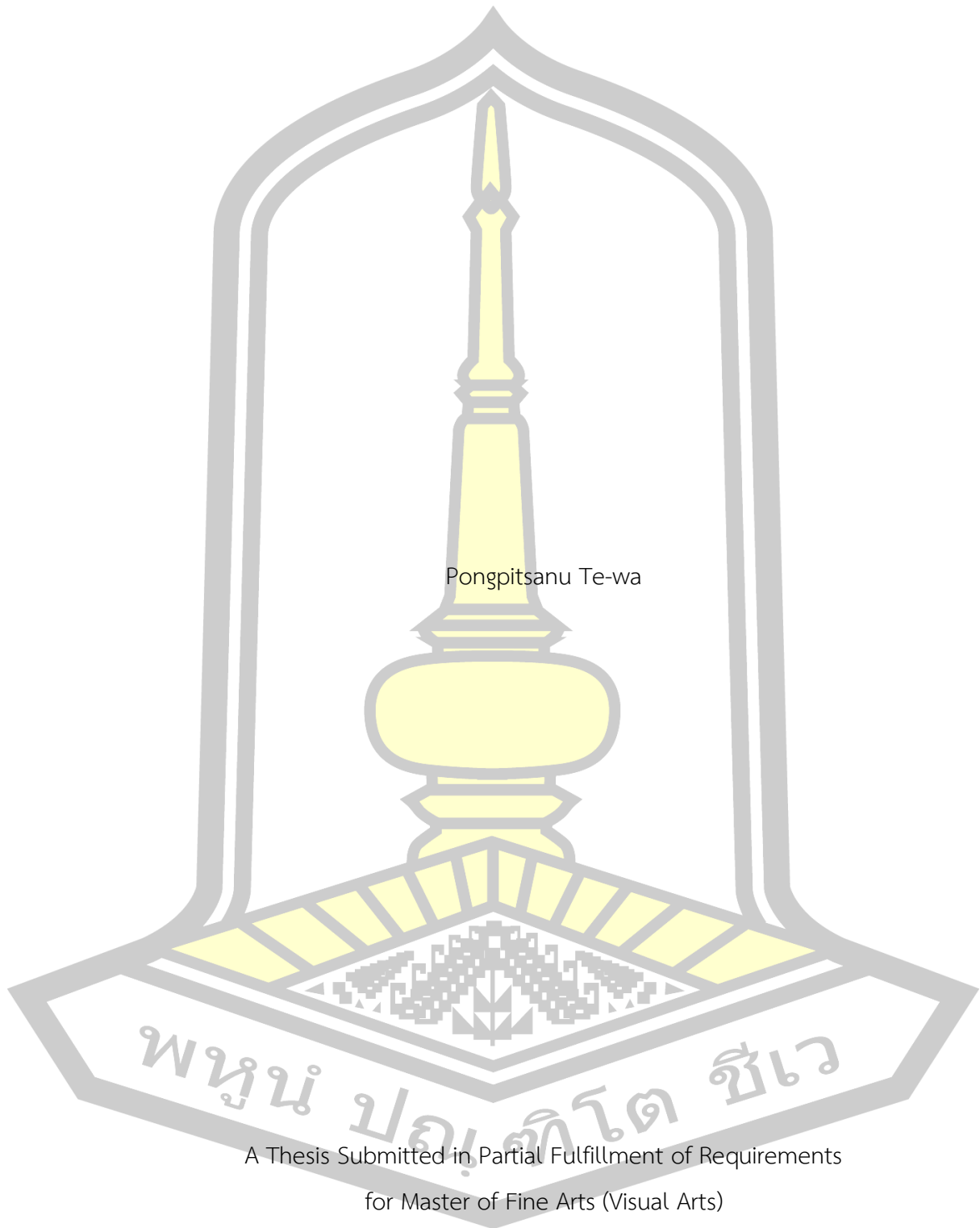
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

กันยายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Overlapping Dimension of Faith in Bhuddism

Pongpitsanu Te-wa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (Visual Arts)

September 2019

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายพงษ์พิชญ์ เทวา แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศ. ปริญญา ตันติสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผศ. ดร. สุชาติ สุขนา)

กรรมการ

(รศ. บุญทัน เชษฐสุราษฎร์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. สมพร รอดบุญ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์)

(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พูน ปณฺทิต ชีวะ

ชื่อเรื่อง	พื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา		
ผู้วิจัย	พงษ์พิชญ์ เทวา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ สุขนา		
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหา	สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
	บัณฑิต		
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

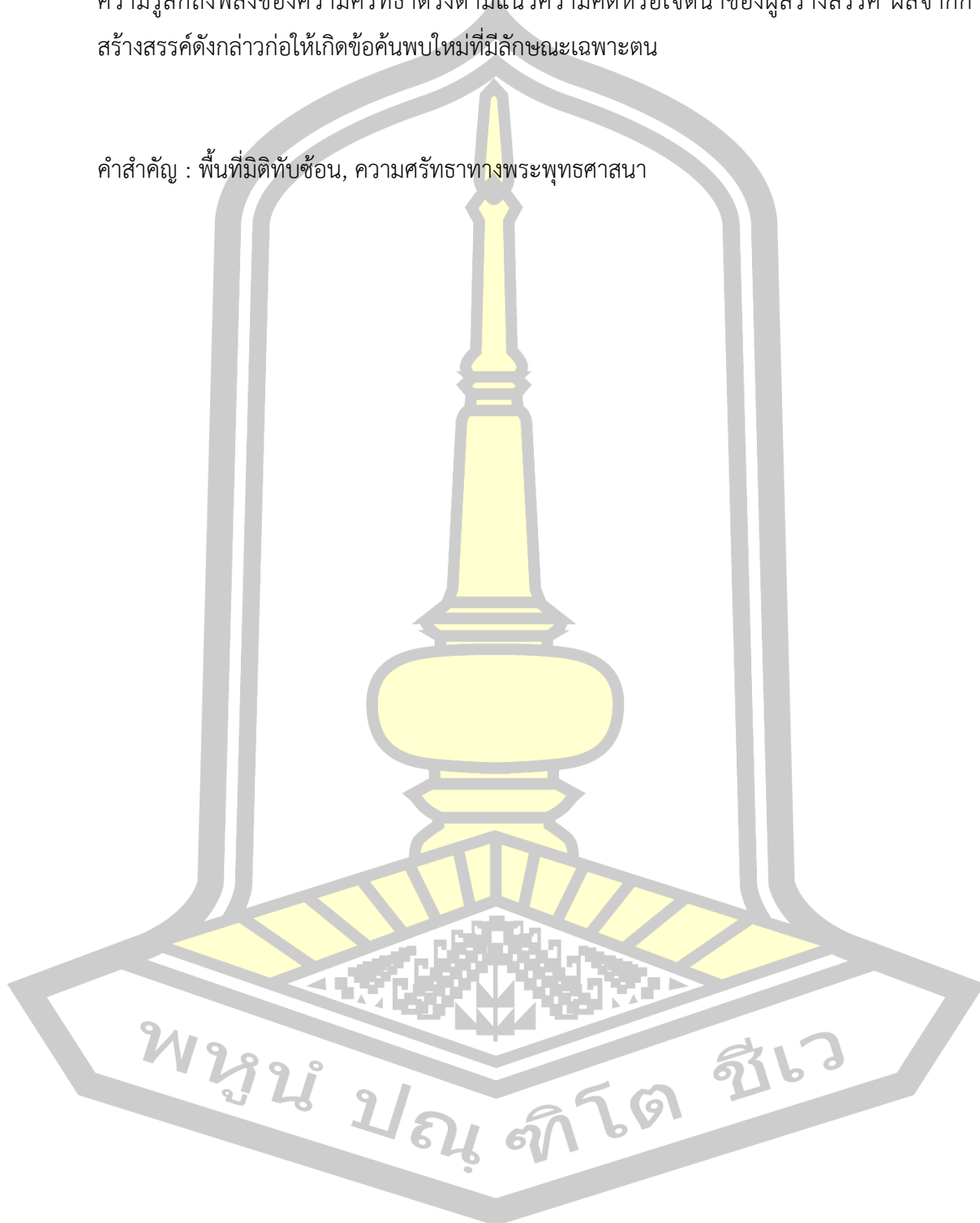
บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์เรื่อง พื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนา อันเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนคนไทย ความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนานั้น หยั่งรากลึกลงในจิตใจผ่านความเชื่อ ความศรัทธา ในรูปแบบของรูปเคารพ พิธีกรรม งานบุญประเพณี ที่สืบทอดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ แสดงออกผ่านรูปทรงสัญลักษณ์ของพระดอกไม้ม และรูปร่างที่ออกแบบเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์จากเนื้อหาที่ศึกษา โดยใช้วัสดุ และกลวิธีการบวนการพิมพ์ห้องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตระแกรงไหม เลือกใช้สีสกรีนที่มีคุณสมบัติโปร่งแสงหรือทึบแสง รวมทั้งการใช้สีอะครีลิคมาใช้ร่วมกับสีสกรีน เนื้อสีที่ผ่านตะแกรงไหมแสดงถึงมิติทับซ้อนของพลังศรัทธา มีวิธีการดำเนินการสร้างสรรค์โดยการรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากสภาพแวดล้อมจากงานบุญประเพณี ได้แก่ พระพุทธรูป ดอกไม้ ลวดลายต่าง ๆ ถูกบันทึกด้วยการถ่ายภาพเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสร้างสรรค์ ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับการอธิบายมิติทางความเชื่อที่เป็นรากฐานที่มาของศาสนสถานทางพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สร้างความปิติ ความศรัทธา เกิดเป็นความบันเทิงใจ นำสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความชัดเจนของแนวเรื่อง สร้างรูปทรงสัญลักษณ์สร้างสรรค์โดยใช้ทัศนธาตุของ จุด เส้น และเลือกใช้ สีเลื่อมพราย ปฏิบัติการสันสะเทือนของสีที่มีผลต่อสายตา การแสดงนำหน้าก่อนแก่ของคู่สี เช่น สีร้อน สีเย็น สีคู่ตรงข้าม สลับสีที่มีค่าสีใกล้เคียงกัน เกิดพื้นผิวจากความหนาของสีที่ทับซ้อนกัน ด้วยวัสดุกลวิธีทางศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคตระแกรงไหม และอาศัยหลักการทางทัศนศิลป์ เพื่อตอบสนองแนวความคิด เป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตนจำนวน 11 ชิ้น

ผลการสร้างสรรค์ พบว่า การสร้างมิติทับซ้อนที่มีเรื่องราวความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา การแสดงออกผ่านรูปทรง รูปเคารพบูชา โดยใช้เทคนิคตระแกรงไหม อาศัยหลักการ

ทับซ้อนของสี สร้างให้เกิดมิติของสี น้ำหนักของสี ความอ่อนแก่ ความเลื่อมพรายของสีแสดงถึงความรู้สึกถึงพลังของความศรัทธาตรงตามแนวความคิดหรือเจตนาของผู้สร้างสรรค์ ผลจากการสร้างสรรค์ดังกล่าวก่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะตน

คำสำคัญ : พื้นที่มีมิติทับซ้อน, ความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

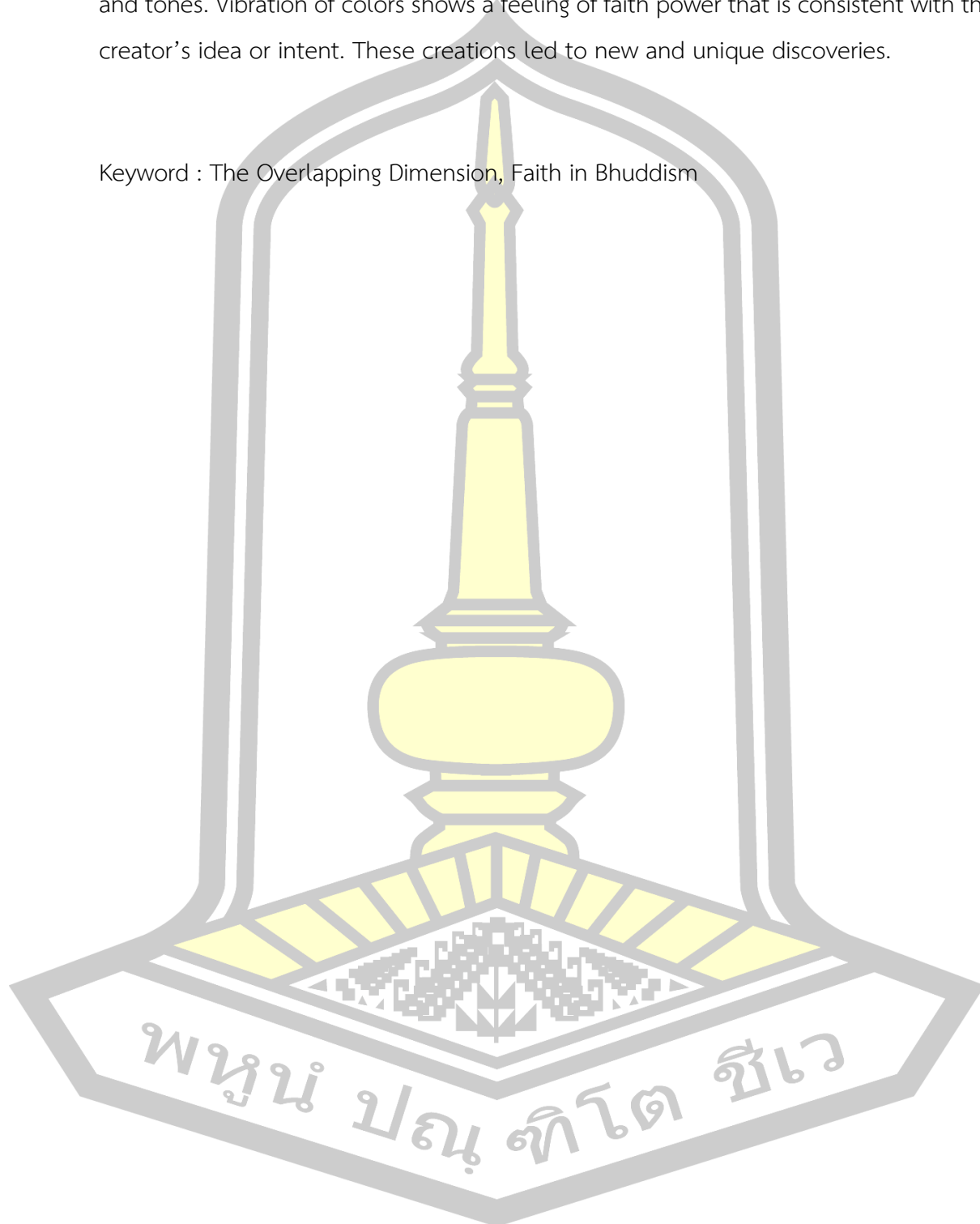
TITLE	The Overlapping Dimension of Faith in Bhuddism		
AUTHOR	Pongpitsanu Te-wa		
ADVISORS	Assistant Professor Kanokwan Nithirattapat , Ph.D. Assistant Professor Suchat Sukna , Ph.D.		
DEGREE	Master of Fine Arts	MAJOR	Visual Arts
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

ABSTRACT

This thesis on the creation of visual art works titled “The Overlapping Dimensions of Faith in Buddhism” was aimed at investigating the faith in Buddhism that holds the mind of the Thai people. Faith in Buddhism has been embedded into the mind through belief and faith in the form of idols, rituals, and traditions that have been passed on until now. In addition, this thesis was intended to create expressed through the symbolic shapes of Buddha images and flowers designed as symbols from the studied content. In this study, we used materials and methods of silk screens, transparent and opaque screening colors, and acrylic paints, which pass through the silk screens representing the overlapping dimensions of faith. Field data were collected from elements in traditional rituals, including Buddha images, flowers, and various patterns photographed as raw information for creation. In addition, other data were gathered from documents explaining the dimensions of belief as foundation of the Buddhist places of worship from the past to the present generating the joy, faith, and inspiration. After that, data analysis was conducted to find clarity of the subject. Symbolic shapes were then created by using visual elements of the points and lines, including vibration of colors that affects the eyes as well as weighing and alternation of color pairs, such as hot, cool, and opposite colors, resulting in a surface from the thickness of these overlapping colors. In this thesis, eleven visual art works were uniquely created in the form of using silk screens based on visual principles to meet the concept. In conclusion, we created the overlapping dimensions describing the belief and faith in Buddhism expressed through the shapes of idols by using the silk

screens and the principle of color overlapping to generate color dimensions, weights, and tones. Vibration of colors shows a feeling of faith power that is consistent with the creator's idea or intent. These creations led to new and unique discoveries.

Keyword : The Overlapping Dimension, Faith in Bhuddism

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก
ผศ.ดร.กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์ ปรีชาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร.สุชาติ สุขนา ที่ปรีชา
วิทยานิพนธ์ร่วม ศ.ปริญญ์ ตันติสุข ประธานกรรมการสอบ และรศ.บุญทัน เชษฐสุราษฎร์ กรรมการ
สอบ อีกท่าน ผศ.สมพร รอดบุญกรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ศ.พงศ์เดช ไชยคุตร ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน
วิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์ ผู้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการสร้างสรรค์
ผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

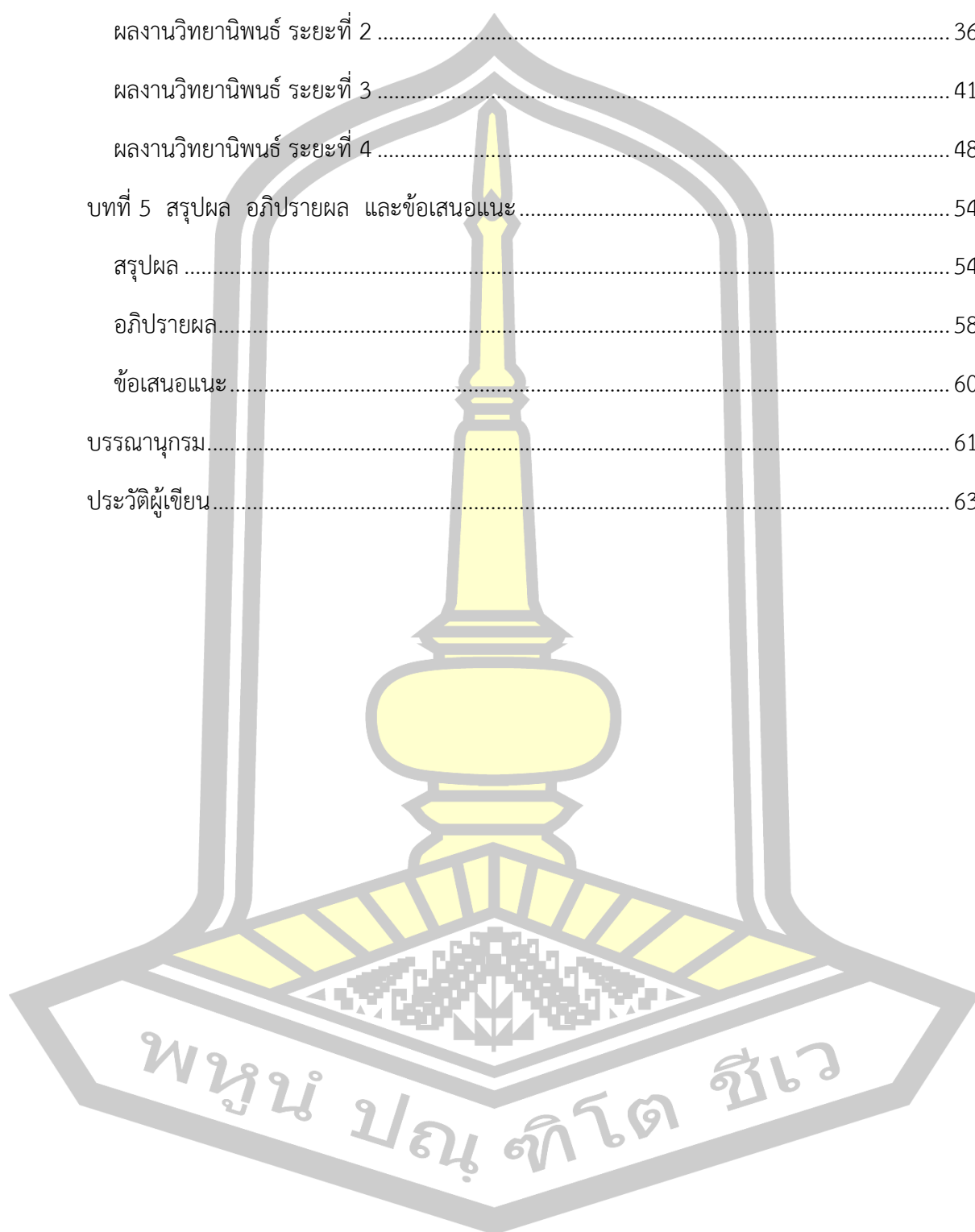
พงษ์พิชญ์ เทวา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
แรงบันดาลใจเบื้องต้น.....	1
แนวความคิด.....	1
ความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
การดำเนินการสร้างสรรค์.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	6
ข้อมูลภาคสนาม.....	6
ข้อมูลภาคเอกสาร.....	12
อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม.....	15
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	20
การทำภาพร่าง.....	20
การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์.....	22
การสร้างสรรค์ผลงาน.....	23
บทที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์.....	29

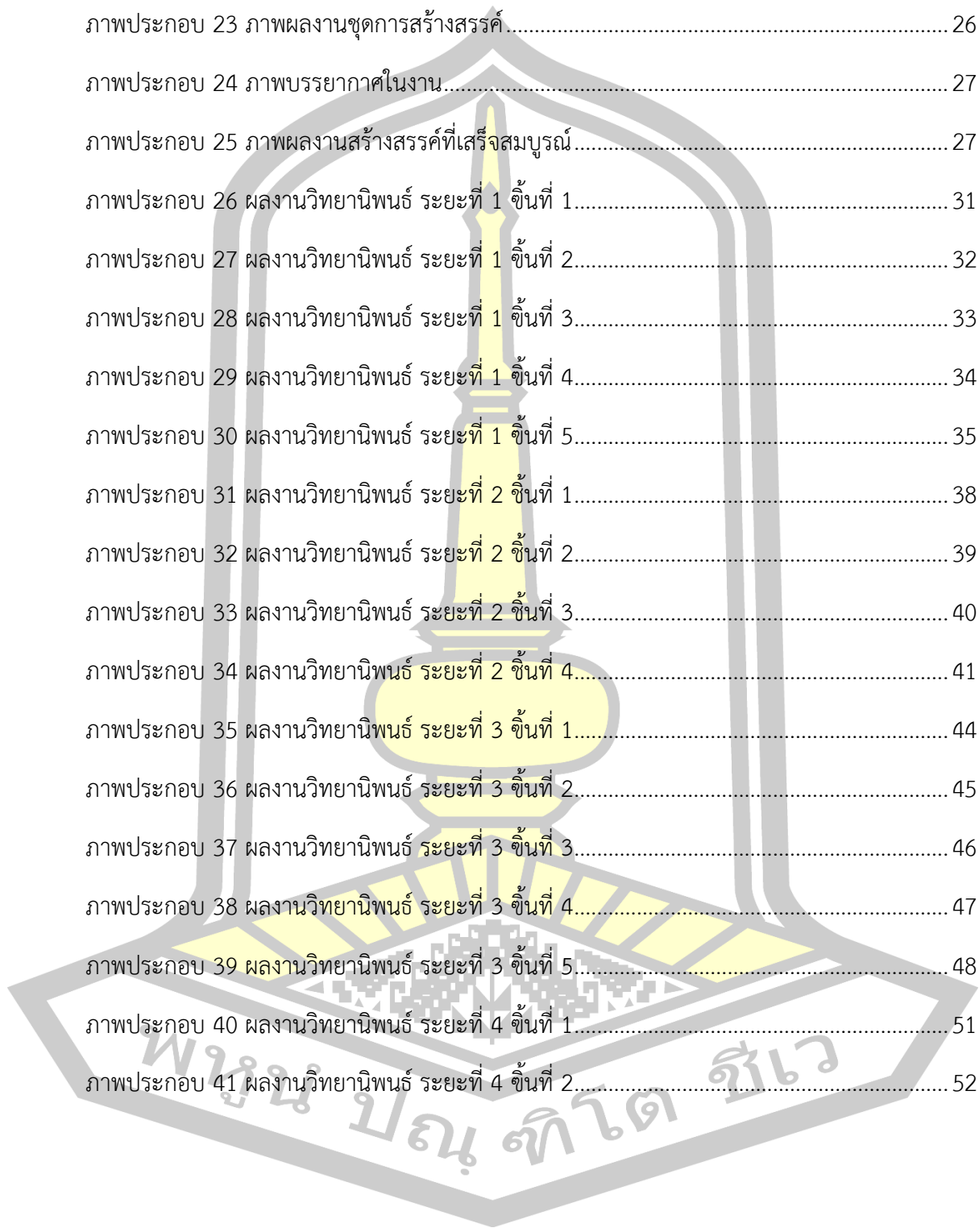
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1	29
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2	36
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 3	41
ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
สรุปผล	54
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ประวัติผู้เขียน	63

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ลวดลายภายในวิหารพระพุทธ.....	7
ภาพประกอบ 2 ลายประดับสีทองบนพื้นสีแดงวิหารพระพุทธ.....	7
ภาพประกอบ 3 พระพุทธรูปปางมารวิชัยวัดพระธาตุลำปางหลวง.....	8
ภาพประกอบ 4 พระปิดทองวัดสุวรรณมงคล.....	8
ภาพประกอบ 5 ภาพปิดทองพระพุทธรมงคล.....	9
ภาพประกอบ 6 พื้นผิวการติดทองคำเปลวพระพุทธรมงคล.....	9
ภาพประกอบ 7 ภาพทับซ้อนของการติดทองคำเปลวพระพุทธรมงคล.....	10
ภาพประกอบ 8 บรรยากาศการแห่ผ้าบุญผะเหวด.....	10
ภาพประกอบ 9 การจัดงานบุญผะเหวด.....	11
ภาพประกอบ 10 ตกแต่งสถานที่งานบุญผะเหวด.....	11
ภาพประกอบ 11 ผลงานของ ชื่อศิลปิน สุรสิทธิ์ เสาว์คง (Surasit Saokhong).....	16
ภาพประกอบ 12 ผลงานของ ชื่อศิลปิน พงศ์ศิริ คิตดี (Pongsiri Kiddee).....	17
ภาพประกอบ 13 ผลงานของ ชื่อศิลปิน สมรรถ สุวรรณพงษ์.....	18
ภาพประกอบ 14 ผลงานของ ชื่อศิลปิน สมรรถ สุวรรณพงษ์.....	19
ภาพประกอบ 15 ลุ่มภาพร่างวาดเส้นด้วยการใช้น้ำหนักสีจากสีไม้.....	20
ภาพประกอบ 16 ปรับภาพด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป 1 (Photoshop).....	21
ภาพประกอบ 17 ปรับภาพร่างสีไม้ด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป 2 (Photoshop).....	21
ภาพประกอบ 18 อุปกรณ์ในการทำงาน.....	23
ภาพประกอบ 19 แม่พิมพ์บล็อกสกรีน.....	24
ภาพประกอบ 20 การรองสีพื้นด้วยสีอะครีลิค.....	24
ภาพประกอบ 21 การลงน้ำหนักสีขั้นที่ 1.....	25

ภาพประกอบ 22	การลงน้ำหนักสีชั้นที่ 2.....	25
ภาพประกอบ 23	ภาพผลงานชุดการสร้างสรรค์.....	26
ภาพประกอบ 24	ภาพบรรยากาศในงาน.....	27
ภาพประกอบ 25	ภาพผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์.....	27
ภาพประกอบ 26	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 1.....	31
ภาพประกอบ 27	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 2.....	32
ภาพประกอบ 28	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 3.....	33
ภาพประกอบ 29	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 4.....	34
ภาพประกอบ 30	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 5.....	35
ภาพประกอบ 31	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 1.....	38
ภาพประกอบ 32	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 2.....	39
ภาพประกอบ 33	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 3.....	40
ภาพประกอบ 34	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 4.....	41
ภาพประกอบ 35	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 3 ชั้นที่ 1.....	44
ภาพประกอบ 36	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 3 ชั้นที่ 2.....	45
ภาพประกอบ 37	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 3 ชั้นที่ 3.....	46
ภาพประกอบ 38	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 3 ชั้นที่ 4.....	47
ภาพประกอบ 39	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 3 ชั้นที่ 5.....	48
ภาพประกอบ 40	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4 ชั้นที่ 1.....	51
ภาพประกอบ 41	ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4 ชั้นที่ 2.....	52

บทที่ 1

บทนำ

แรงบันดาลใจเบื้องต้น

ศรัทธา ตามความหมายที่ใช้ในพจนานุกรม หมายถึง ความเชื่อถือ ความเลื่อมใส คำว่า ศรัทธานี้คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศาสนาสาครแห่งราชบัณฑิตยสถาน ได้บัญญัติมาจาก คำ Faith และอธิบายว่า หมายถึง ความเชื่อ ความเลื่อมใส โดยทั่วไป แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ศรัทธาโดยไม่ต้องใช้ปัญญาแสวงหาความจริง 2) ศรัทธาที่ใช้ปัญญาแสวงหาความจริงไปพร้อม ๆ กัน 3) ศรัทธาต่อเมื่อมีประสบการณ์ด้วยตนเอง

เหตุที่นำไปสู่การวิจัยนั้น สืบเนื่องมาจากความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนา อันเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนคนไทย ความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนานั้น หยั่งรากลึกลงในจิตใจของประชาชนคนไทยมาอย่างยาวนาน ผ่านความเชื่อ ความศรัทธา ในรูปแบบของรูปเคารพ พิธีกรรม สัญลักษณ์ อัตลักษณ์ รวมไปถึงประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนาอาศัยการฟังพระธรรมการอ่าน การบอกเล่าของผู้ใหญ่เป็นเหตุปัจจัยให้เกิด ความศรัทธา เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา การได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมจากความเชื่อ และพิธีกรรมที่คุ้นชินกันในชุมชน ได้มองเห็นการปฏิบัติศาสนากิจ พิธีกรรม ที่ยังปรากฏให้พบเห็นได้ในวิถีชีวิตของคนไทยที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ความศรัทธา เพื่อสะท้อนภาพของพลังความศรัทธา บรรยากาศแห่งความความเร้นลับในพลังอำนาจของการบูชา ด้านพิธีกรรม ความเชื่อ รูปเคารพ ได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม สะท้อนภาพความเชื่อความศรัทธาของคนในปัจจุบัน

แนวความคิด

ผลงานในการสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ เรื่องพื้นที่ทับซ้อนของความศรัทธา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศึกษาระบวนการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่มีเนื้อหาจากเรื่องราวของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ความเชื่อที่ผสมผสานอยู่ด้วยกันทั้งพุทธพราหมณ์ และผี มีความกลมกลืนในวิถีชีวิตของชาวบ้าน มีอิทธิพลต่อจิตใจของประชาชนคนไทย และสังคมไทยมาอย่างยาวนาน การสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพสะท้อนความศรัทธาของคนไทย ถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ในพิธีกรรม รูปเคารพ ภาพของพลังความศรัทธา บรรยากาศแห่งความความเร้นลับในพลังอำนาจของ

การบูชา ด้านพิธีกรรม ได้นำมาถ่านทอดเป็นผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม สะท้อนภาพความเชื่อ ความศรัทธาของคนในปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษา เพื่อศึกษาความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา รูปเคารพ วัตถุบูชา เครื่องรางของขลัง ตลอดจนพลังอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในเรื่องของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนาแสดงออกผ่านรูปทรง รูปเคารพบูชา โดยใช้วัสดุ และกลวิธีการบวนการพิมพ์ห้องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม โดยอาศัยลักษณะของแสงและสีที่ทับซ้อนกันที่แสดงถึง ความรู้สึกถึงมิติความเคลื่อนไหวของความศรัทธา

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตด้านแนวเรื่อง
ความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนาผ่านรูปเคารพ วัตถุบูชา รูปทรงสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูป ดอกไม้ สีสนับรยากาศในงานบุญประเพณี วัฒนธรรมด้านศาสนา
2. ขอบเขตด้านรูปทรง
ศึกษารูปทรงจากแนวเรื่องและนำมาออกแบบสัญลักษณ์เช่นเครื่องบูชา พระพุทธรูป และดอกไม้ ในกิจกรรมงานบุญประเพณีเพื่อแสดงถึงความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา
3. ขอบเขตด้านเทคนิค
สร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางด้านศิลปะภาพพิมพ์ กระบวนการห้องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

การดำเนินการสร้างสรรค์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ข้อมูลภาคสนาม
ข้อมูลภาพถ่ายบรรยากาศการประกอบพิธีกรรม การเคารพบูชาพระ การถวาย ดอกไม้ รูปเทียน และกิจกรรมทางประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา จากวัดพระธาตุ ลำปางหลวง ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง วัดพุทธมงคล ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคามศึกษารูปเคารพ วัดสุวรรณवास เช่น พระพุทธมิ่งเมือง ตำบล

คันธารราชกัณฑ์ อำนวยพรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และกิจกรรมงานบุญประเพณี เพื่อศึกษาเครื่องสักการบูชา สีสันในงานบุญประเพณีอีสาน

1.2 ข้อมูลภาคเอกสาร

ค้นคว้าเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องที่มีการอธิบายมิติทางความเชื่อที่เป็นรากฐานที่มาของศาสนสถานทางพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมทั้งปรากฏการณ์ทางสังคมที่อยากจะเข้าใจในทุกวันนี้ ตลอดจนรากเหง้าความเป็นมาทางประวัติศาสตร์สังคมจนสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้คน (ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม, 2560) ศึกษาเรื่องราวกิจกรรมงานบุญประเพณีและความเชื่อในภาคอีสาน บุญผะเหวดของอีสานกับกระบวนการ และวิธีการทางมานุษยวิทยาสังคม วัฒนธรรมในการศึกษาวิจัยภาคสนาม นักมานุษยวิทยามีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญประการหนึ่งก็คือ จะต้องใช้เวลาศึกษาชุมชนที่ตัวเองเลือก 1-2 ปีเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพราะหลักการเบื้องต้นของมานุษยวิทยาก็คือ ต้องทำความเข้าใจร่วมกับชุมชนทั้งหมดอย่างละเอียดทุกแง่มุม และได้ข้อมูลที่ครบรอบวงจรในแต่ละปี นักมานุษยวิทยาทุกคนได้เรียนรู้เสมอว่าปรากฏการณ์เฉพาะปรากฏการณ์นั้น ๆ แล้วตัดบริบทที่แวดล้อมเหตุการณ์นั้นๆ ออกไปโดยเฉพาะบริบททางด้านสถานที่ และเวลา สำหรับการศึกษาเรื่อง บุญผะเหวดของชาวอีสาน บทความนี้นำเสนอว่า เมื่อพิจารณาผ่านการทำบุญผะเหวดของชาวอีสานแล้ว พบว่าชาวบ้านอีสานได้ปรับเปลี่ยน และตีความหมายบุญผะเหวดใหม่ โดยปรับเปลี่ยนและผสมผสานหลักการสำคัญของการทำบุญที่ปรากฏอยู่ในชาดกให้เข้ากับเงื่อนไขทางกายภาพ และสังคมวัฒนธรรมของตนในขณะเดียวกัน บุญผะเหวดจากการวิเคราะห์ทางมานุษยวิทยาเชิงหน้าที่ ปรากฏว่าบุญผะเหวดมีหน้าที่ที่ที่แน่นอนต่อหมู่บ้าน อีสานทั้งในระดับปัจเจกบุคคล การทำบุญผะเหวดจะช่วยให้ชาวบ้านได้คลายความวิตกกังวลเนื่องจากต้องประนีประนอมกับความแห้งแล้งเป็นเวลานาน ต้องการเกษตรกรรมที่อาศัยธรรมชาติ แม้ว่าพวกเขาจะมีความรู้และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าช่วยแล้วก็ตาม ในระดับสังคมการทำบุญผะเหวดได้ช่วยชาวบ้านได้สร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยผ่านกิจกรรมทางศาสนาร่วมกัน และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นมา ซึ่งในความหมายมานุษยวิทยาก็คือศาสนา และพิธีกรรมนั่นเองที่ช่วยกระชับโครงสร้างของสังคมให้มั่นคง แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และศึกษาหลักการทางทัศนศิลป์ การรับรู้ทางการเห็นและโครงสร้างทางศิลปะสี เส้น และการนำมาใช้ในการทำงาน ศิลปะการใช้เพื่อสื่ออารมณ์ของผลงาน (ธวัชชานนท์ ตาโธสง, 2552)

1.3 อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

1.3.1 อิทธิพลจากผลงาน ผศ.สุรสิทธิ์ เสาว์คง เป็นเทคนิคการเขียนสีน้ำมัน เพื่อสร้างบรรยากาศของความสงบ โดยสะท้อนสาระ จากรูปทรงที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา แสงเทียน เปรียบประดุจ ปัญญาที่แผ่กระจายจากความมืด ให้หลักธรรมของพระพุทธองค์คงอยู่ในจิตตลอดไป บรรยากาศของภาพเพื่อให้เกิดความสงบ

1.3.2 อิทธิพลจากผลงานของอาจารย์พงศ์ศิริ คิตติ เป็นการนำเอารูปแบบทางสถาปัตยกรรม สัญลักษณ์ วิธีการสร้างบรรยากาศของสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา มาสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคเฉพาะตนเพื่อแสดงถึงจุดประสงค์ในการนำเสนอ สีสัน รูปแบบ และบรรยากาศของสถาปัตยกรรมไทยที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์ช่องฉลุ

1.3.3 อิทธิพลจากผลงาน อาจารย์สมรรถ สุวรรณพงษ์ ประสานสัมพันธ์ของสีและลวดลายประดับของสถาปัตยกรรมไทย โดยให้ความสำคัญของความงามและพื้นผิวตลอดจนองค์ประกอบและโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น ปรากฏการณ์ของแสงที่ตกกระทบพื้นผิว วัตถุต่างๆที่ประสานสัมพันธ์เป็นลวดลายประดับสถาปัตยกรรมไทย วัตถุที่ใช้ เช่น ทอง การลงรักลวดลายปิดทอง กระจกสี ก่อให้เกิดความประทับใจในความศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดวาอาราม ตลอดจนแสดงถึงความเชื่อและความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์แนวเรื่อง

ผลงานชุดนี้แสดงออกถึงพื้นที่ทับซ้อนของความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ภาพความทับซ้อนของความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนา หยั่งรากลึกลงในจิตใจของชาวไทยมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน โดยมีการผสมผสานด้านความเชื่อ การปฏิบัติ พิธีกรรม รวมไปถึงการประเพณีวัฒนธรรม ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน

2.2 การวิเคราะห์รูปทรงสัญลักษณ์

จากการศึกษางานพิธีกรรม และความเชื่อ รูปเคารพและเครื่องประกอบในงานบุญประเพณี ได้สร้างรูปทรงสัญลักษณ์ และนำมาบูรณาการใหม่ เกิดจากการทับซ้อนของ สัญลักษณ์ เช่น พระ ดอกไม้ และเครื่องบูชา ในงานพิธีกรรม การสร้างเส้นเพื่อสร้างบรรยากาศในผลงานเมื่อเส้นทับซ้อนกันก็เกิดการประสานกันของสี

2.3 การวิเคราะห์เทคนิคกลวิธี

ในการศึกษาค้นคว้าสร้างสรรค์ความสนใจที่จะใช้กระบวนการพิมพ์ช่องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นเทคนิคหลัก เพราะสามารถใช้กระบวนการพิมพ์ทับซ้อนเส้น และสีสร้างให้เกิดมิติ เกิดเป็นรูปทรงที่ซ่อนอยู่ภายในภาพบรรยากาศในผลงาน

3. การสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 การจัดทำภาพร่าง

นำภาพข้อมูลมาสร้างเป็นภาพร่างต้นแบบ โดยมีอุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป คอมพิวเตอร์ และเครื่องพิมพ์ และวาดเก็บรายละเอียด กำหนดชั้นของสี ตำแหน่งของสัญลักษณ์ที่ใช้ในผลงาน

3.2 การสร้างสรรค์ผลงาน

3.2.1 การเตรียมบล็อกสกรีนโดยการทำให้ฟิล์มด้วยกระดาษไข พิมพ์แยกสาย และลวดลายดอกไม้ ลายพระ เครื่องบูชา เพื่อจะนำมาพิมพ์ทับซ้อนกันให้เกิดเป็นภาพผลงาน

3.2.2 การถ่ายบล็อกสกรีน อัตราส่วน กว้าง 5 ส่วน ผสม ไวแสง 1 ส่วน ใช้ไม้ คนให้เข้ากัน ก่อนใช้ทิ้งไว้ 1 ชั่วโมงเพื่อ และถ่ายบล็อกสกรีนกับฟิล์มที่ออกแบบโดยใช้เวลา 3 นาที

3.2.3 การเตรียมวัสดุรองรับการพิมพ์เลือกใช้ผ้าใบ

3.2.4 นำบล็อกสกรีนแต่ละรูปแบบมาพิมพ์ลาย ทับซ้อนเพื่อให้เกิดมิติ

3.2.5 ล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์ด้วยน้ำเปล่าและเช็ดให้แห้ง

4. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน

4.1 การเขียนเอกสารประกอบการสร้างสรรค์ ตามรูปแบบบทนิพนธ์กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาทัศนศิลป์

4.2 การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่องการกำหนดคุณภาพการตีพิมพ์บทความวิจัยการศึกษาค้นคว้าอิสระ และวิทยานิพนธ์

4.3 การจัดแสดงนิทรรศการผลงานสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทับซ้อน หมายถึง ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา
2. วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรม และสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน
3. มิติ หมายถึง ลักษณะของขนาดที่หมายถึง กว้าง ยาว หนา ลึก
4. ศรัทธา หมายถึง ความเชื่อ ความเลื่อมใส
5. สัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อให้ใช้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง สิ่งซึ่งแทนรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้
6. วัตถุบูชา หมายถึง วัตถุที่เป็นที่เคารพนับถือของผู้คน วัตถุที่ผู้คนกราบไหว้ด้วยความศรัทธา

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์มีการศึกษาข้อมูล การรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ เช่นการบันทึกภาพถ่าย การลงพื้นที่เพื่อสัมผัสบรรยากาศ การศึกษาข้อมูลด้านเอกสารรวมถึงการศึกษาอิทธิพลผลงานของศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจในรูปแบบของสี และการใช้เทคนิค จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลภาคสนาม
2. ข้อมูลภาคเอกสาร
3. อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

ข้อมูลภาคสนาม

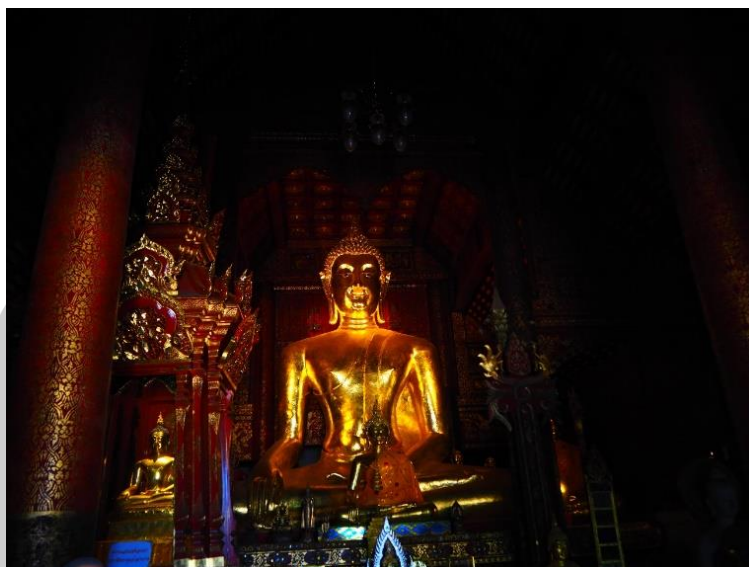
การศึกษาข้อมูลภาคสนามในการวิจัยสร้างสรรค์ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่ศึกษา ข้อมูลภาพถ่ายบรรยากาศการประกอบพิธีกรรม การเคารพบูชาพระ การถวายดอกไม้ธูปเทียน และกิจกรรมทางประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาจากการไปทำบุญไหว้พระตามโอกาสต่าง ๆ จากโดยใช้ข้อมูลภาคสนามที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสร้างสรรค์ จึงเลือกพื้นที่วัดพระธาตุลำปางหลวง ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เพราะมีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม วัดพุทธมงคล ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพราะมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพสักการบูชาพึ่งพาใจ ชาวบ้านทั่วไปนิยมเรียกว่า หลวงพ่อพระยืน และวัดสุวรรณवास หรือ พระพุทธมิ่งเมือง ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพราะมีพระพุทธรูปมิ่งเมือง หรือ พระพุทธรูปสุวรรณมาลี มีความศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวมหาสารคามให้ความเคารพนับถือ และเชื่อว่าสามารถดลบันดาลให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ศึกษาลักษณะพื้นผิว ร่องรอยของการปิดทับแผ่นทองคำเปลวบนรูปเคารพที่ผนังฝั่งแนจนเกิดเป็นร่องรอยที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน และศึกษาเครื่องประกอบงานพิธีการทางพุทธศาสนา งานบุญประเพณีอีสาน เช่น งานบุญผะเหวด ศึกษาลวดลายสีสันทันงานบุญประเพณีจากรูปทรงสัญลักษณ์ จากข้อมูลเบื้องต้น ศาสนสถานจากข้อมูลภาคสนามเป็นพื้นที่ทับซ้อนของความศรัทธา และความเชื่อที่ผสมผสานความหวังมีอิทธิพลต่อจิตใจ จากการเข้าวัด เช่น การอยู่ในศิลปะธรรม การมาทำบุญของมหาชนที่มีความเชื่อต่อศาสนามีศรัทธาอยู่ในจิตใจที่ข้าพเจ้าใช้ประกอบในการวิจัยสร้างสรรค์

ภาพประกอบ 1 ลวดลายภายในวิหารพระพุทธ
 ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (28/02/60) ณ จ. ลำปาง

ภาพประกอบ 2 ลายประดับสีทองบนพื้นสีแดงวิหารพระพุทธ
 ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (28/02/60) ณ จ. ลำปาง

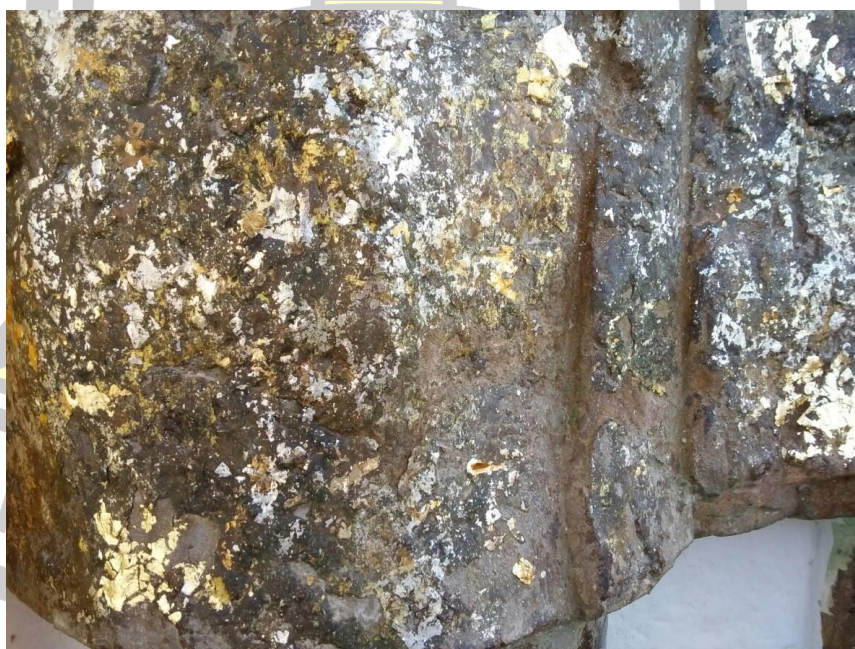
ภาพประกอบ 3 พระพุทธรูปปางมารวิชัยวัดพระธาตุลำปางหลวง
 ภาพถ่ายโดย ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (28/02/60) ณ จ. ลำปาง

ภาพประกอบ 4 พระปิตทองวัดสุวรรณมงคล
 ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (6/05/61) ณ จ. มหาสารคาม

ภาพประกอบ 5 ภาพปิดทองพระพุทธรมงคล
ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (6/05/61) ณ จ. มหาสารคาม

ภาพประกอบ 6 พื้นผิวการติดทองคำเปลวพระพุทธรมงคล
ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (6/05/61) ณ จ. มหาสารคาม

ภาพประกอบ 7 ภาพทับซ้อนของการติดทองคำเปลวพระพุทธรูปมงคล
ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (6/05/61) ณ จ. มหาสารคาม

ภาพประกอบ 8 บรรยายภาพการแห่ผ้าบุญผะเหวด
ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (20/02/62) ณ จ. นครราชสีมา

ภาพประกอบ 9 การจัดงานบุญผะเหวด
 ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (26/03/62) ณ จ. มหาสารคาม

ภาพประกอบ 10 ตกแต่งสถานที่งานบุญผะเหวด
 ภาพถ่ายโดย นายพงษ์พิชญ์ เทวา (26/03/62) ณ จ. มหาสารคาม

ข้อมูลภาคเอกสาร

การศึกษาเอกสารเพื่อการสร้างสรรค์ครั้งนี้ได้ศึกษาความเชื่อ ความศรัทธาของ พุทธศาสนิกชนชาวพุทธที่นับถือพระพุทธศาสนา และมีความเชื่อความศรัทธาในงานประเพณี การ เคารพบูชารูปเคารพ การสักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาออกแบบรูป สัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดความงามทางศิลปะ และได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการทางศิลปะเพื่อการ สร้างสรรค์ดังนี้

ความเชื่อเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นมนุษย์ ความเชื่อเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมถ้าเรามอง วัฒนธรรมของมนุษย์จะประกอบไปด้วย 3 มิติด้วยกัน มิติแรก คือมนุษย์กับโครงสร้างสังคม เพราะ เพราะมนุษย์ต้องอยู่รวมเป็นกลุ่มไม่ใช่ปัจเจก การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มต้องมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ เรียกว่าชุมชนต้องมองจากความสัมพันธ์ของสังคมไม่ใช่ไปนับครัวเรือนว่าเป็นหมู่หนึ่งหมู่สอง ต้องดูที่ ความสัมพันธ์ว่าใครมีหน้าที่อะไรบ้าง มิติที่สอง คือเรื่องของเศรษฐกิจ มนุษย์ที่อยู่กันเป็นกลุ่มต้อง ช่วยกันทำมาหากิน มิติเศรษฐกิจไม่ใช่เป็นเรื่องปัจเจก ทุกคนต้องมีหน้าที่ปฏิบัติ อย่างที่สองคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ตรงนี้นำมาซึ่งระบบเศรษฐกิจ การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยมิติที่ สาม คือคนกับสิ่งนอกเหนือธรรมชาติตรงนี้คือระบบความเชื่อทำไมมนุษย์ถึงมีระบบความเชื่อ เพราะ โดยธรรมชาติมนุษย์เป็นสัตว์ซึ่งมีศักยภาพในการเรียนรู้ซึ่งผิดกับสัตว์อื่น ในการเรียนรู้ของมนุษย์ มนุษย์เรียนรู้ทั้งในสิ่งที่พิสูจน์ได้และพิสูจน์ไม่ได้ ในสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้มนุษย์ต้องการหาคำอธิบาย เวลาที่ หลายๆอย่างที่พิสูจน์ได้ก็กลายเป็นวิทยาศาสตร์ มนุษย์อาศัยเครื่องมือบางอย่างในเรื่องเกี่ยวกับทำให้ ความรู้สึกทางวิทยาศาสตร์เกิดผลออกมาอันเป็นเทคโนโลยี แต่เมื่อมาถึงสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถอธิบาย ได้คือ “ความเชื่อ” จึงหวนกลับไปถึงความเชื่อ เป็นการนำเอามนุษย์เข้าไปสัมพันธ์กับสิ่งนอกเหนือ ธรรมชาติ ความต่างของความเชื่อ มีสองชนิดด้วยกันคือศาสนาและไสยศาสตร์ (ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม, 2560) จากความเชื่อที่ได้ศึกษาเมื่อผนวกร่วมกับประสบการณ์ สามารถเห็นความสัมพันธ์ของศาสนา และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและชุมชนผ่านกิจกรรมกับพระพุทธศาสนา พลังความศรัทธาเห็น ได้จากเครื่องสักการบูชาที่นำมากราบไหว้ การทำพิธีกรรม การจัดเตรียมสถานที่อย่างสวยงาม การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาของงานบุญประเพณีของคนอีสาน นำมาผสมผสานกับข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร สัมภาษณ์พิธีกรรม และเครื่องบูชาที่มีสีสันสวยงาม การประดับ ตกแต่งเครื่องบูชาที่อาศัยกลุ่มคนที่มีกำลังศรัทธาจำนวนมากช่วยกันจัดเตรียมสถานที่ และเครื่องบูชา กิจกรรมภายในงานเช่นงานแห่ผ้าพระเวศ การประดับสถานที่ด้วยตุ่งที่ทำจากผ้าฉัตรร้อยประกอบกับ เครื่องสักการบูชาที่ชาวบ้านช่วยกันจัดเตรียม สีสันในงานบุญประเพณีที่ได้สังเกตเห็นสร้างความ ประทับใจในความปิติสุขอันเกิดจากความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ความงดงามของสิ่งของเครื่องใช้ ในพิธีการ และสีสัน ในงานถูกนำมาพัฒนารูปแบบ และออกแบบเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ต่อไป

การสร้างสรรคดีได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักการทางศิลปะ (ธวัชชานนท์ ตาโธสง, 2552) กล่าวโดยสรุปว่าการรับรู้ทางการเห็น เป็นการรับรู้ทางหนึ่งของเรา และมีบทบาทที่สำคัญต่อการเรียนรู้ทางทัศนศิลป์ การรับรู้ทางการเห็นเป็นกระบวนการเลือกสรรสิ่งที่เห็นมาเป็นข้อมูลของการรับรู้ แล้วป้อนเข้าสู่ความรู้สึกนึกคิดทางสมองและจิตใจเป็นตัวแปรออกมาให้เป็นความหมายจากสิ่งที่เห็นว่าเป็นอะไร หรือหมายถึงอะไรชั่วขณะที่เห็น และแบ่งองค์ประกอบของการเห็น เช่น การเห็นรูป และพื้น จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเห็นแสงและเงา การเห็นตำแหน่ง สัดส่วน และการเห็นการเคลื่อนไหว ซึ่งการเคลื่อนไหวที่มีทั้งการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว เชื่องช้า ทิศทาง และจังหวะ เป็นต้น

โครงสร้างทัศนศิลป์หรือทัศนธาตุ คือการนำเอาส่วนประกอบต่าง ๆ ทางศิลปะและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์ประกอบของภาพ มาจัดรวมกันเข้าเป็นองค์ประกอบศิลป์ ดังนี้

จุด คือทัศนธาตุ ที่เล็กที่สุด และมีมิติเป็นศูนย์ มีความกว้างความยาวและความหนาแน่นน้อยมาก จุดสามารถแสดงตำแหน่งได้เมื่อมีบริเวณว่างรองรับ จุดถือเป็นทัศนธาตุ หรือพื้นฐานเบื้องต้นที่สุดในการสร้างงานทัศนศิลป์ จุดเป็นต้นกำเนิดของงานทัศนธาตุอื่น ๆ เช่น เส้น รูปร่าง รูปทรงและพื้นผิว เป็นต้น

เส้น เป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุก ๆ แขนง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น เส้นให้ความหมายรวมถึง ขนาด ความยาว ทิศทาง รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของศิลปินด้วย เช่น

เส้นตรง ให้ความรู้สึกแข็งแรง มั่นคง แน่นนอน ตรง เข้ม

เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกว่ามี ความสมดุล มั่นคง แข็งแรง พุ่งขึ้น สง่างาม น่า

ศรัทธา รุ่งเรือง

เส้นนอน ให้ความรู้สึกสงบ พักผ่อน เื่อยบ และผ่อนคลาย เส้นเฉียงและเส้นทแยง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่มั่นคง น่าตื่นเต้น

เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกในการเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด นุ่มนวลอ่อนช้อย

เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกเปลี่ยนทิศทางรวดเร็ว มีพลังเคลื่อนไหวรุนแรง
เส้นโค้งของวงกลม ให้ความรู้สึกถึงการเปลี่ยนทิศทางที่ตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นเส้นโค้งที่มีระเบียบมากที่สุด

เส้นคลื่น ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ สุภาพอ่อนโยน สบาย นุ่มนวล

เส้นสามเหลี่ยมทรงปิรามิด ให้ความรู้สึกมั่นคง มีเกียรติสูงศักดิ์ มวลมีกำลัง
คงทน และสง่างาม

ชนิดของเส้น เช่น เส้นที่เกิดขึ้นจริง คือสิ่งที่เกิดเป็นเส้นจริง ๆ มีลักษณะเป็นกายภาพที่ปรากฏจากกิริยา การกระทำเพื่อการถ่ายทอด ความรู้สึกจากประสาทสัมผัสของมือที่ผ่านวัสดุให้เป็นริ้วรอย ชีตเขียนลงสู่พื้นผิวระนาบโดยตรง และมีลักษณะของเส้นคมชัด ด้วยเส้นตรง เส้นโค้ง เส้นอิสระเป็นต้น ประกอบกันขึ้นเป็นรูปทรงต่าง ๆ เส้นเชิงนัย เป็นเส้นที่เกิดจากความรู้สึก รับรู้ด้วยการประเมินทางการเห็น และเส้นที่เกิดจากขอบคม คือเส้นที่เกิดจากการทับซ้อนกันของวัตถุ หรือรูปร่างของสิ่งต่าง ๆ ทำให้รู้สึกว่ามีเส้นเกิดขึ้นระหว่างขอบนอกของวัตถุนั้น

รูปร่าง คือเส้นรอบนอกของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเกิดจากการประกอบกันของเส้นเป็นภาพ 2 มิติ มีความกว้างความยาวตามความเป็นจริง รูปร่างในทางศิลปะอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. รูปร่างธรรมชาติ หมายถึงรูปร่างที่ถ่ายทอดแบบมาจากธรรมชาติที่พบเห็นอยู่ทั่วไป เช่น คน สัตว์ พืช หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า รูปร่างที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิต
2. รูปร่างเรขาคณิต หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น มีโครงสร้างแน่นอน ได้แก่ รูปร่างวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม วงรี
3. รูปร่างนามธรรม หมายถึง รูปร่างที่ถูกเปลี่ยนแปลงให้ง่ายขึ้น หรือตัดทอนไม่ตรงกับความจริง อาจขยายขึ้น ลดทอน ดัดแปลงแต่ยังพอจำเนื้อหาได้

รูปทรง คำว่ารูปทรงนี้ มีลักษณะที่แตกต่างจากรูปร่างก็เพราะ รูปร่างมีมิติที่ 3 คือ ความหนา หรือลึกเพิ่มขึ้น

น้ำหนกอ่อนแก่ มีความหมายเหมือน หรือใกล้เคียงกับน้ำหนัก ที่ตอบสนองทางการเห็นและเกี่ยวข้องกับแสงสว่าง น้ำหนัก หมายถึง ความอ่อนแก่ บริเวณเนื้อที่ของวัตถุที่ถูกแสง และบริเวณเนื้อที่ที่เป็นเงาในงานศิลปะ น้ำหนักอาจเป็นน้ำหนักขาว จนถึงดำ หรือน้ำหนักที่เกิดจากการใช้สี ๆ เดียวหรือหลาย ๆ สี ทำให้เกิดความประสานความอ่อนแก่

สี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สีของวิทยาศาสตร์ หรือสีของแสง เป็นการศึกษาเชิงกายภาพของสี โดยมีจุดประสงค์ของการเรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์เชิงกายภาพของแสงเพื่อให้ได้มาซึ่งสีกับปฏิกิริยาการรับรู้ที่เกิดขึ้นกับตัวเราในเชิงกายภาพ
2. สีของศิลปะ เป็นการเรียนรู้ระหว่างสีกับการเห็น เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรู้ในเชิงสุนทรียภาพ สีสำหรับศิลปะหรืองานทัศนศิลป์นั้นใช้ตัวเนื้อสี หรือรงควัตถุ เป็นสาระที่ได้มาจากอินทรีย์วัตถุ หรือได้มาจากอินทรีย์วัตถุหรือเกิดมาจากการสังเคราะห์ทางเคมี บรรดาทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จึงถูกสร้างให้มีค่าจำเพาะในตัวเอง 3 อย่าง คือ โปร่งใส โปร่งแสง และทึบแสง

จังหวะ ทางการเห็นที่เกิดขึ้นในการรับรู้ชั่วขณะที่กวาดสายตาเป็นจังหวะติดต่อกันมา และเชื่อมกันเป็นลูกโซ่ ทั้งนี้อาจจะเกิดจากการจัดวางรูปร่าง และรูปทรงที่เป็นจังหวะซ้ำๆกัน การจัดวางจังหวะที่ทำให้เกิดจังหวะซ้ำกันดังกล่าว ปรากฏว่ามีการใช้กันมานานนับแต่สมัยโบราณ

ความกลมกลืน มีความหมายเช่นเดียวกับเอกภาพ ที่มีลักษณะความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความกลมกลืนคือ ความประสานกลมกลืนกันของส่วนมูลฐานที่สำคัญขององค์ประกอบทางโครงสร้างศิลปะ เป็นความพอเหมาะในงานออกแบบ ดูดีแล้ว สร้างความพอใจ ไม่ขัดตา ความ

กลมกลืนเป็นโครงสร้างทางทัศนศิลป์ที่สำคัญ และใช้มากในการสร้างสรรค์ให้ดูกลมกลืนเป็นหน่วยเดียวกันจนเกิดเป็นเอกภาพ

การศึกษาหลักองค์ประกอบทางศิลปะสามารถช่วยให้เข้าใจหลักการออกแบบภาพร่าง การสร้างภาพผลงานให้มีความหมายตรงตามวัตถุประสงค์ และสามารถอธิบายความหมายทางความงามของภาพผลงานศิลปะได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับการอธิบายมิติทางความเชื่อที่เป็นรากฐานที่มาของศาสนสถานทางพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สร้างความปิติ ความศรัทธา เกิดเป็นความบันเทิงใจ และได้รับอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมของ ศิลปินสุรสีห์ เสาวคง การสร้างบรรยากาศของความสงบจากรูปทรงที่เกี่ยวข้อกับความเชื่อ ศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนา ผ่านผลงานจิตรกรรม ศิลปินพงศ์ศิริ คิตติ การใช้สีที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ไทยในความละเอียดอ่อน ในรูปแบบเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมผ่านกระบวนการพิมพ์ห้องฉลุ เทคนิคตระแกรงไหม และศิลปินสมรรถ สุวรรณพงษ์ มีความประสานสัมพันธ์บรรยากาศของสี และลวดลายประดับของสถาปัตยกรรมไทย ผ่านผลงานจิตรกรรม

ศิลปินได้อิทธิพลถ่ายทอดผลงานของแต่ละท่านซึ่งมีความเป็นเฉพาะตัวคือการใช้เทคนิควิธีการทำเสนอผลงานออกมาในรูปแบบที่ไม่เหมือนกัน ศิลปินสุรสีห์ เสาวคง เป็นเทคนิคการเขียนสีน้ำมัน ในการสร้างบรรยากาศของความสงบ โดยสะท้อน สาระ จากรูปทรงที่เกี่ยวข้อกับความเชื่อ ศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนา แสงเทียน เปรียบประดุจ ปัญญาที่ แผ่กระจาย สู่ความมือให้หลักธรรมของพระพุทธองค์คงอยู่ในจิตตลอดไป ด้านการใช้สีที่ให้บรรยากาศทั้งภาพเกิดความสงบเป็นการใช้สีคู่ตรงข้ามได้อย่างลงตัว ศิลปินพงศ์ศิริ คิตติ ขอยกตัวอย่างมาเป็นการนำเอารูปแบบทางสถาปัตยกรรม สัญลักษณ์ บรรยากาศของสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้อกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา มาสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคเฉพาะตนเพื่อแสดงถึงจุดประสงค์ในการนำเสนอ สี สัน รูปแบบและบรรยากาศของสถาปัตยกรรมไทยที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา กลุ่มผู้คนที่เสนอความคิดสร้างสรรค์ออกมา เพื่อแสดงออกเป็นผลงานที่เป็นรูปธรรมเป็นภาพพิมพ์ห้องฉลุ

ศิลปินสมรรถ สุวรรณพงษ์ ประสานสัมพันธ์ของสี และลวดลายประดับของสถาปัตยกรรมไทยอาจารย์ได้สนใจความงามและพื้นผิวตลอดจนองค์ประกอบ และโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม อาทิ เช่น ปรากฏการณ์ของแสงที่ตกกระทบพื้นผิว วัตถุต่างๆที่ประสานสัมพันธ์เป็นลวดลายประดับสถาปัตยกรรมไทย วัตถุเหล่านั้นเช่น ทอง การาราลงรักลวดลายปิดทอง กระจกสี ก่อให้เกิดความประทับใจในแง่ความศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดวาอาราม คลอดจนแสดงถึงความเชื่อและความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา ศิลปินทั้ง 3 ท่านได้สร้างงานศิลปะ โดยถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ที่มีต่อแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรม สู่ผลงานจิตรกรรม ออกมาเป็นผลงานศิลปะที่มีรูปแบบสวยงามตาม

ความถนัด ประสบการณ์ หรือลักษณะเฉพาะบุคคลจึงทำให้เกิดผลงานศิลปะในรูปแบบที่แตกต่างกัน และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์

ภาพประกอบ 11 ผลงานของ ชื่อศิลปิน สุรสิทธิ์ เสาว์คง (Surasit Saokhong)

ชื่อผลงาน : Serenity

ขนาด : 130 X 120 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on canvas)

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : พ.ศ. 2524

(www.thaiartspace.com : 2553)

ผลงานของศิลปิน พงศ์ศิริ คิตติ สร้างสรรค์ผลงานโดยมีแนวความคิด และรูปแบบผลงาน ดังนี้ จากสีสันอันสดใสสว่างที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติผสมผสานกับศิลปกรรมด้าน สถาปัตยกรรมไทยที่แสดงออกถึงภาวะความเป็นตะวันออกอันอบอุ่น ความละเอียดประณีตในความเป็นไทย เป็นจุดบันทึกลับใจเริ่มต้นให้ พงศ์ศิริ คิตติ ค้นพบเทคนิคการ สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ด้วยการก่อตัวของจุดเล็ก ๆ การซ้ำจนเกิดเป็นภาพรวม จากรูปทรงทางเรขาคณิต สีเหลี่ยม วงกลม ที่ค่อย ๆ ก่อตัวด้วยความละเอียดประณีต จนเป็นภาพของความอบอุ่น สดใส และเจริญรุ่งเรือง จึงเป็นความมหัศจรรย์ของสีสันที่ก่อตัว และผสมผสานขึ้นจนเกิดเป็นรูปภาพเรื่องราว บรรยากาศ เป็นการเกี่ยวคู่ซึ่งกันและกันของสีแต่ละสีอย่างลงตัว มหัศจรรย์แห่งความงามในความเก่าและความเสื่อมสลายผู้ฟังไปตามกาลเวลาของโบราณสถาน ซึ่งเป็นความงามที่ตรงกันข้ามกับโลกวัตถุนิยมในยุคปัจจุบันอย่างสิ้นเชิงมหัศจรรย์แห่งสีสันความงามจึงเป็นความประทับใจในความงดงาม ความยิ่งใหญ่ของ

สถาปัตยกรรมไทย โบราณสถานในอดีตที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ของกาลเวลา ความมีคุณค่าที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ในโลกแห่งวัตถุนิยม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นับเป็นสาระสำคัญในการนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ ด้วยลักษณะเฉพาะตัว เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจ ความเบิกบานใจ ความสงบของ (พงศศิริ คิตดี, 2553)

ภาพประกอบ 12 ผลงานของ ชื่อศิลปิน พงศศิริ คิตดี (Pongsiri Kiddee)

ชื่อผลงาน : มหัตถจริยแห่งสีสันและความงาม (สุโขทัย)

ขนาด : 176 X 288 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)

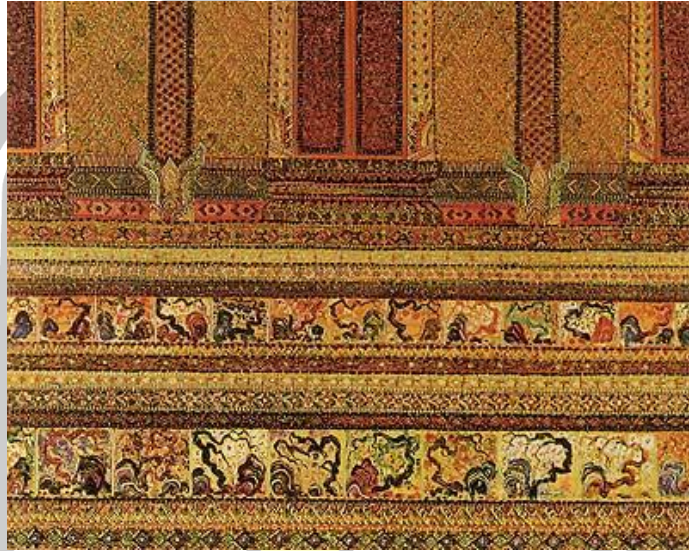
ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : พ.ศ. 2553

(www.thaiartspace.com : 2553)

การสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน (สมรรถ สุวรรณพงษ์, 2553) ศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานด้านโครงสร้างของสถาปัตยกรรมที่สะท้อนแสงจากพื้นผิวของวัสดุต่างๆผสมผสานกับรูปแบบการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย เทคนิคสีน้ำมันสำหรับทาสีอาคาร มีความสนใจ ด้านเรื่องของสีและพื้นผิวและการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของไทย และมีแนวความคิดการทำงาน ดังนี้ ความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ เช่นทองคำกระจกสีและเครื่องเคลือบสีทอง ซึ่งประดับประดาวัดไทยและสะท้อนให้เห็นว่าเป็นวัตถุมงคลและสำนวนที่แสดงถึงความเชื่อและความศรัทธาที่ลึกซึ้งต่อศรัทธาของชาวพุทธ ที่ศิลปินภาพวาดของเขาเป็นภาพสะท้อนความสนใจใน

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ตามกระบวนการมาตรฐาน คือค้นหาความเป็นไปได้ทางความงามขั้นตอนการทำแบบร่างจำนวนมากจากแหล่งข้อมูลเบื้องต้นเช่นประสบการณ์ตรง ภาพ

หรือความทรงจำผลงานผลงานเกือบทั้งหมดของอาจารย์สมรรถภูควาดลงแผ่นไม้หรือแผ่นผ้าใบที่มีการเตรียมผิวหน้าไว้แล้วเป็นสีน้ำมันสำหรับทาอาคารด้วยวิธีการพิเศษที่ทดลองพัฒนามาเป็นหลายปี

ภาพประกอบ 13 ผลงานของ ชื่อศิลปิน สมรรถ สุวรรณพงษ์
ชื่อผลงาน : ความประสานสัมพันธ์ของสี และ
ลวดลายประดับ ของสถาปัตยกรรมไทย

ขนาด : 176 X 288 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on canvas)

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : พ.ศ. 2532

(www.thaiartspace.com : 2553)

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 14 ผลงานของ ชื่อศิลปิน สมรรถ สุวรรณพงษ์
ชื่อผลงาน : ความประสานสัมพันธ์ของสีและ
ลวดลายประดับ ของสถาปัตยกรรมไทย

ขนาด : 140 X 240 เซนติเมตร

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on canvas)

ปีที่สร้างสรรค์ผลงาน : พ.ศ. 2532

(www.thaiartspace.com : 2553)

สรุปกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์ (Conceptual of Framework)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่างๆ เพื่อนำมาประกอบในการสร้างสรรค์ที่มีแนว
เรื่องเนื้อหาเกี่ยวกับความศรัทธาในพระพุทธศาสนา การสร้างบรรยากาศ และการใช้เทคนิคที่มีความ
น่าสนใจเพื่อให้เกิดน้ำหนักของเฉดสี ที่แตกต่างกัน และกลมกลืนเข้าหากันในกระบวนการภาพพิมพ์
ช่องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) แรงบันดาลใจที่ได้พบเห็นสัญลักษณ์ ที่สามารถ
สื่อสารถึงพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูปสัญลักษณ์ของดอกไม้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
กล่าวคือ กระบวนการพิมพ์ซ้อนทับกันผสมผสานกันของลวดลายต่างๆ โดยผ่านรูปแบบในลักษณะของจุด
และเส้นนั้นจะเกิดขึ้นจากน้ำหนักของสีการเลื่อมพรายของสี หรือไล่ระดับกันไป ส่วนลักษณะการซ้ำ
ของสีนั้นก็จะเป็นในเรื่องของโทนสีต่าง ๆ และคุณสมบัติสีที่แตกต่างกัน ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง
พื้นที่มีมิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง พื้นที่ทับซ้อนของความศรัทธา มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1. การทำภาพร่าง
2. การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์
3. การสร้างสรรค์ผลงาน

การทำภาพร่าง

จากการรวบรวมข้อมูลของภาพถ่าย ประกอบข้อมูลภาคเอกสาร จากแนวความคิดเรื่องพื้นที่ที่มีติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา มีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาความเชื่อ ความศรัทธา และการแสดงออกทางเทคนิคที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นการแสดงออกของสี และเส้นในภาพร่าง การสร้างมิติแทนการทับซ้อนของเรื่องราวความศรัทธาภายใต้ความเชื่อที่มีต่อพระพุทธศาสนา การผสมผสานวัฒนธรรมต่างๆที่มีอิทธิพลทางจิตใจ จากแนวคิดดังกล่าวมีการทำภาพร่างจากข้อมูลทั้งภาคเอกสาร และภาคสนาม จากข้อมูลภาคเอกสารได้บันทึกข้อมูลเป็นภาพถ่ายนำข้อมูลมาคัดแยกตัวข้อมูลสถานที่ วัดอุชุชาเพื่อศึกษาโครงสร้างของสถานที่วัด และบรรยากาศสี ร่างภาพร่างด้วยดินสอเพื่อหาเค้าโครงของภาพ ทำภาพร่างไปทำเป็นภาพร่างที่สมบูรณ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ นำภาพร่างมาเก็บรายละเอียดด้วยสีไม้เพื่อให้เห็นถึงมิติที่ง่ายต่อการแยกสี

ภาพประกอบ 15 กลุ่มภาพร่างวาดเส้นด้วยการใช้น้ำหนักสีจากสีไม้

ภาพประกอบ 16 ปรับภาพด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป 1 (Photoshop)

ภาพประกอบ 17 ปรับภาพร่างสีไม้ด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป 2 (Photoshop)

การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์

การเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์ของผู้สร้างสรรค์ให้มีความพร้อมกับการทำงานเป็นอีกบทบาทหน้าที่ ที่จะต้องให้ความใส่ใจ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในหัวใจการทำงานจะช่วยให้เราสามารถทำงานได้อย่างราบรื่นถือว่าการเตรียมความพร้อมของการทำงานวัสดุ และอุปกรณ์ของการสร้างสรรค์มีดังนี้

1. บล็อกสกรีน เป็นบล็อกสกรีนที่มีความละเอียดของผ้าสกรีนที่แตกต่างกัน เช่น ผ้าสกรีนเบอร์ 100 ผ้าสกรีนเบอร์ 120
2. ยางปาดสีสกรีนแบบตัววี
3. หมึกพิมพ์สกรีน (เขื่อน้ำชนิดสียาง)
4. กาวอัด
5. กระดาษที่ใช้สำหรับพิมพ์งาน เช่น กระดาษไข กระดาษปฐพี กระดาษลอกลาย
6. ตู้ไฟสำหรับถ่ายต้นแบบสู่บล็อกสกรีน
7. โต๊ะสำหรับพิมพ์ผลงานการค้นคว้าสร้างสรรค์
8. ผ้าใบ (Canvas)
9. พู่กัน
10. เทปกาว
11. สีอะครีลิค
12. ดินสอ
13. ปากกา
14. ใบมีด
15. คัตเตอร์
16. เฟรมไม้สน

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ภาพประกอบ 18 อุปกรณ์ในการทำงาน

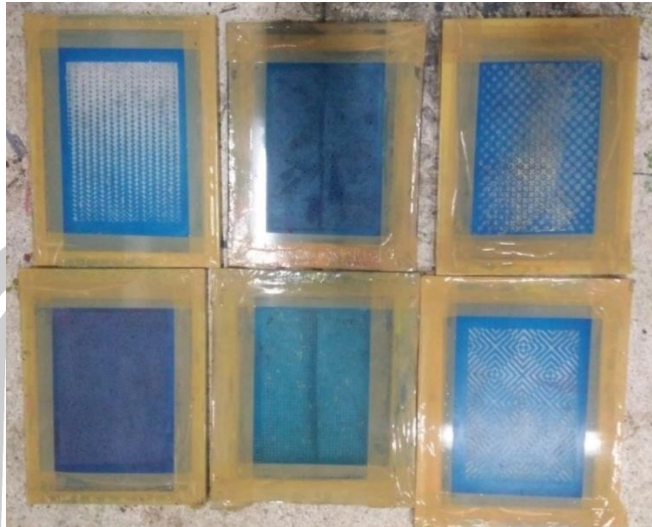
การสร้างสรรค์ผลงาน

การทำข้อมูลภาพร่างเพื่อเข้าสู่วิธีการทาสีผนังเพื่อการวางตำแหน่งของสีและการนำไปสู่กระบวนการทางเทคนิคเป็นการเลือกสรรรูปแบบเพื่อการแสดงออกเพื่อนำมาสู่การสร้างบล็อกสกรีน ในการสร้างสรรค์ผลงานจะมีขั้นตอนระยะเวลาที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น กระบวนการทอบล็อกเพื่อนำมาใช้เป็นต้นแบบของงานสร้างสรรค์

1. การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 1

การวิเคราะห์คัดเลือบบล็อกสกรีนเป็นแม่พิมพ์ที่มีรายละเอียดแตกต่างกันเพื่อให้ในการสร้างสรรค์จะทำให้เกิดรูปทรงที่มีความซับซ้อนทางมิติ และการเตรียมผ้าใบเพื่อการลงสีผนัง เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ต้องการ

การเตรียมบล็อกสกรีน เริ่มจากการซึ่งผ้าสกรีนลงบนเฟรมให้ตึงโดยการใช้แม่กึ่งกรอบ กรอบ เตรียมกาวอัดเพื่อผสมกับน้ำยาไวแสง อัตราส่วนที่สำคัญคือ กาวอัดสกรีน 5 ส่วน และน้ำยาไวแสง 1 ส่วนทาน้ำยาให้ทั่วบล็อก ปาดให้เสมอกันแล้วอบให้แห้ง การฉายแสงคือนำต้นแบบที่เขียนสกรีนไว้แล้วบนกระดาษไขโดยมาวางเพื่อได้ตำแหน่งที่ต้องการใช้เวลาประมาณ 3 นาที และขั้นตอนสุดท้ายคือการนำบล็อกสกรีนที่ทำเสร็จนั้นไปล้างน้ำเปล่าให้สะอาด และฉีดยาเก็บรายละเอียด

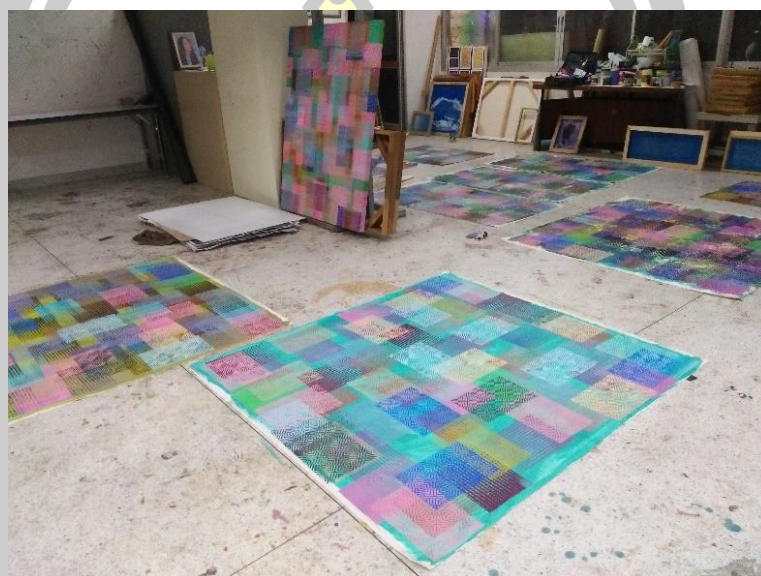
ภาพประกอบ 19 แม่พิมพ์บล็อกสกรีน

ภาพประกอบ 20 การรองสีพื้นด้วยสีอะครีลิค

2. การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 2

การเพิ่มรายละเอียดในผลงานจากการสกรีนแบบทับซ้อนสีโดยการวางน้ำหนักของสีในแต่ละบล็อกเพื่อให้เกิดน้ำหนักต่าง ๆ โดยเริ่มจากพิมพ์สีลงผ้าใบเพื่อให้เกิดบรรยากาศของสีตามข้อมูลภาพร่าง และมีการสลับสีคู่ตรงข้าม ด้วยค่าของสี ความเข้ม และความอ่อนของสี จะช่วยให้เกิดระยะมิติ และลวดลายที่เด่นชัดมากขึ้น

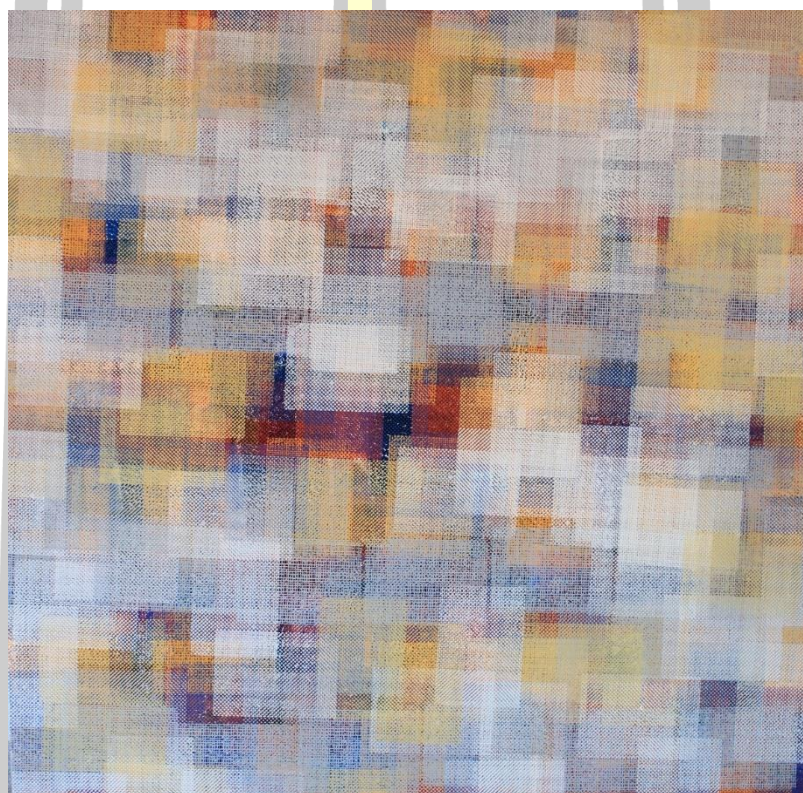
ภาพประกอบ 21 การลงน้ำหนักสีขั้นที่ 1

ภาพประกอบ 22 การลงน้ำหนักสีขั้นที่ 2

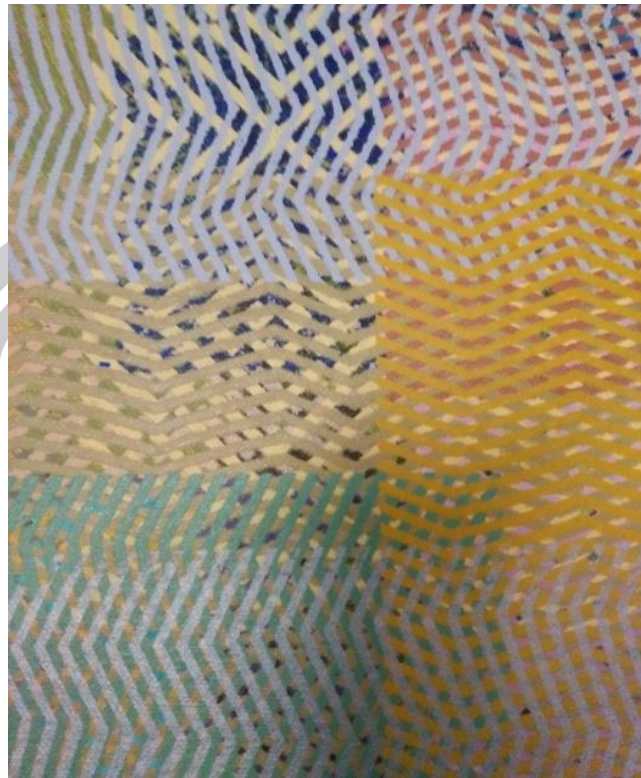
3. การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 3

ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดผลงาน เป็นการพิมพ์รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์โดยการใช้สัญลักษณ์แทนความหมายของการทับซ้อน ความหมายของความศรัทธา โดยมีสัญลักษณ์พระและดอกไม้ ที่แสดงให้เห็นเรื่องราวความเชื่อที่ผสมผสานความหวังมีอิทธิพลต่อจิตใจ และพิมพ์เส้นเพื่อนำมาใช้ในการสร้างบรรยากาศในผลงานเมื่อเส้นทับซ้อนจากน้ำหนักสีที่มีมิติ เมื่อเก็บความเรียบร้อย นำผลงานมาขึ้นสีโคร่งไม้เพื่อความเรียบร้อยมีขอบเขตของผลงานกับขนาดที่ต้องการ

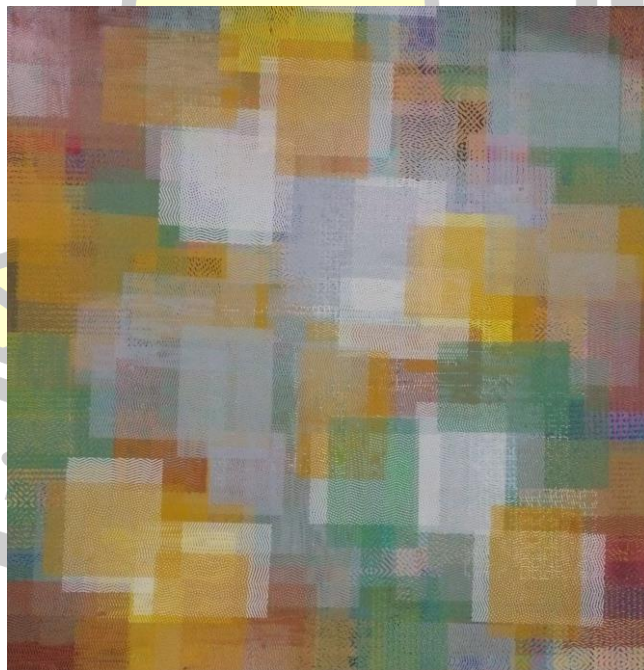

ภาพประกอบ 23 ภาพผลงานชุดการสร้างสรรค์

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 24 ภาพบรรยากาศในงาน

ภาพประกอบ 25 ภาพผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์

จากการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ สรุปได้ว่า

ผลการสร้างสรรค์ มีการวางแผนแบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน เรียนรู้ข้อมูล จากการศึกษาเอกสารความเข้าใจเรื่องความเชื่อความศรัทธาของคนไทยที่มีต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งรูปทรงสัญลักษณ์ และนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจ โดยรับอิทธิพลของพงศ์ศิริ คิตติ ศิลปินที่นำเอาความประทับใจด้วยการสัมพันธ์กับแสง และสี โดยให้ความสำคัญกับมิติในบรรยากาศของสีที่ก่อรูปความหมายทางทัศนธาตุด้วยการก่อตัวกันผสมกันของสีที่ทับซ้อนกันในบริบทต่าง ๆ ด้วยรูปทรงที่เรียบง่ายในแบบเรขาคณิต และนำเทคนิควิธีการมาปรับใช้ผลงานในการสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ ผลการดำเนินการสร้างสรรค์ เลือกใช้กระบวนการทางศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์ช่องฉลุ จากภาพร่างถูกนำมาถอดแบบแม่พิมพ์โดยออกแบบเป็นรูปทรงง่าย ๆ ไม่มีความซับซ้อนในรายละเอียด เป็นเส้นโครงสร้างภายนอกของรูปทรง เช่น พระพุทธรูป เครื่องสักการบูชา เส้นที่เกิดจากการสังเกตลักษณะของตุ่มที่คนอีสานนิยมประดับในงานบุญและนำมาผ่านกระบวนการพิมพ์ เลือกใช้สีสกรีนที่มีคุณสมบัติของสีต่างกัน เช่น โปรงสง และทึบแสง สีมีความสำคัญในสร้างภาพให้เกิดบรรยากาศของความรู้สึกในภาพผลงาน เช่น สีทอง สีเหลือง สีเขียว สีฟ้า สีต่าง ๆ มีความหมายเมื่อนำมาพิมพ์ทับซ้อนกัน จะมองเห็นการประสานกันของสีทางสายตา และความรู้สึกที่เกิดจากการใช้สี สามารถสร้างความรู้สึกถึงความรุ่งเรืองของศาสนา ความสงบ เป็นต้น

บทที่ 4

ผลงานสร้างสรรค์

ผลการสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 4 ช่วงระยะเวลา ดังนี้

1. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1
2. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2
3. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3
4. ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อสารถึงความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูป สัญลักษณ์ของดอกไม้ เครื่องสักการบูชา จากการการเก็บรวบรวมข้อมูลสู่การสร้างสรรค์ในแนวคิดเรื่องพื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา ส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานสู่กระบวนการในการสร้างรูปทรงการทับซ้อนที่เกิดมิติจนได้ผลงานผ่านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านแนวความคิด และตัวผลงานซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1

1. แนวความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานด้านความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา ภายใต้แนวคิด พื้นที่ทับซ้อนของความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ภาพความทับซ้อนของความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนา หยั่งรากลึกลงในจิตใจของชาวไทยมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน โดยมีการผสมผสานด้านความเชื่อ การปฏิบัติ พิธีกรรม รวมไปถึงการประเพณี วัฒนธรรม ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานระยะที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์ในรูปแบบกึ่งนามธรรม ผลงาน 2 มิติ เป็นการใช้อุปกรณ์ของเส้น และลวดลายที่ได้จากความเชื่อ ในผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้มีการให้รูปทรงเข้าร่วมในการสร้างสรรค์ เป็นรูปทรงที่เลื่อนรางที่ให้ความรู้สึกความศรัทธาในพระพุทธศาสนา การทับซ้อนที่เกิดระนาบ 2 ระนาบคือ กว้าง และยาว โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผลงานมีความทับซ้อนซึ่งเกิดจากน้ำหนักของสีที่แตกต่างกันรูปทรงที่สร้างขึ้น เป็นการถอดรายละเอียดในรูปแบบพระพุทธรูป

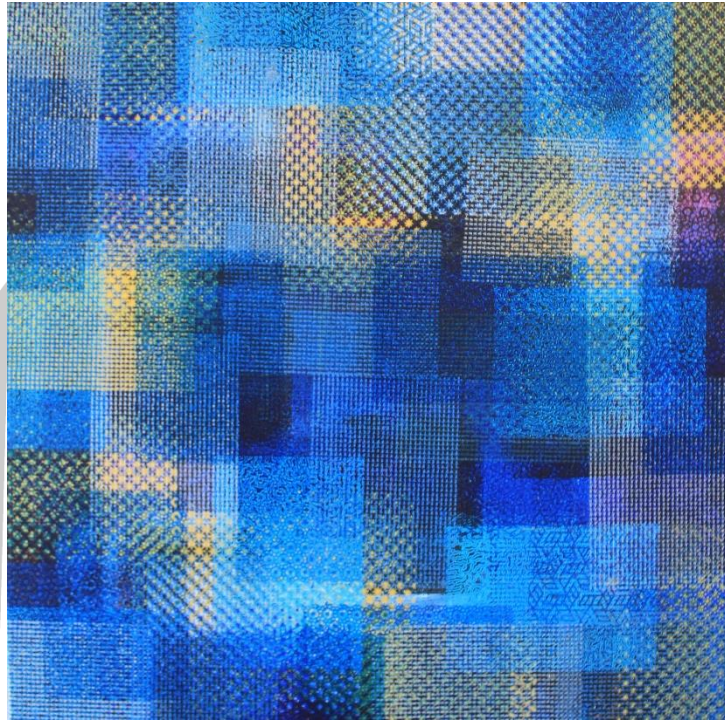
และดอกไม้ที่มีขนาดเล็ก มาเป็นสัญลักษณ์มีความแตกต่างกันที่ลักษณะรูปร่าง และขนาดของ สัญลักษณ์ที่เลือกใช้จากการวิเคราะห์ด้านรูปทรง และรูปแบบทางศิลปะ การสร้างรูปทรง ของสีที่มีผล ต่อการมองเห็นเลือนราง ได้แก่ ความสดของสี การใช้สีที่มีน้ำหนักใกล้เคียงกันประกอบกับสีโทนร้อน ตัดร้อนในลักษณะที่เรียบไม่ซับซ้อน

3. เทคนิค

การพิมพ์สีซ้อนทับกันผสมกันของลวดลายต่าง ๆ จนเกิดมิติที่สมบูรณ์นั้นเกิดจาก เลือกลีที่ใช้สีที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันโดยการใช้สีที่โปร่งแสง และทึบแสงมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง พื้นที่มีมิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา จากการใช้สีสกรีนแบบสีจมจะมีความละเอียด สูง และสามารถซึมลงทับซ้อนภาพทำให้เกิดมีความโปร่งใส และเนื้อนั้นเรียบเนียน สีสกรีนแบบสีลอย เนื้อสีประเภทนี้มีความละเอียดน้อยกว่าสีจม แต่เมื่อสกรีนแล้วจะพบว่าเนื้อสีนั้นจะมีความหนา มากกว่าแบบสีจม สีประเภทนี้มีความทึบแสง เหมาะที่จะไปสกรีนลงบนในผลงานที่ต้องการความสี เข้ม และความทึบแสงสลับกับสีสกรีนแบบสีจม และสีสกรีนเสื้อแบบสียางสีชนิดนี้มีความเงา ความ ยืดหยุ่นสูง ผ่านกระบวนการภาพพิมพ์ช่องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม การสกรีนแต่ละแบบนี้ นั้นมีเทคนิคที่ไม่เหมือนกัน องค์ประกอบของสีไม่เหมือนกัน จะทำให้ภาพมีมิติที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างสีที่โปร่งแสง และทึบแสง มิติจากแสง และสีร่วมกัน

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

4.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์รูปทรงเชื่อมโยงเนื้อหาทาง พระพุทธศาสนา เป็นการนำเอาเรื่องราวความศรัทธา ความทับซ้อนผ่านกระบวนการในการ สร้างสรรค์ รูปทรงที่ได้จากการสร้างสรรค์ เป็นไปตามความรู้สึกที่ต้องการในด้านการสื่อ ความหมายการใช้รูปทรงที่มีขนาดเล็กๆในการจัดองค์ประกอบของภาพทำให้รูปทรงมีการทับซ้อนจน เกิดเป็นมิติเสมือนเป็นภาพสัญลักษณ์หรือตัวแทนของการสักการบูชาพระพุทธศาสนา ที่มีมาแต่อดีต จนปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยีเช่น สีน้ำเงิน เพื่อแสดงความรู้สึกสงบเย็น ความสงบสุข ได้ให้หลักการทาง ศิลปะ การใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อเพิ่มความงามเมื่อเกิดการประสานกันของสีทางสายตา การพัฒนาการ ด้านการใช้รูปทรงให้มีโครงสร้างของกลุ่มสีที่มีน้ำหนักเข้มบริเวณพื้นที่ว่างล้อมรอบบริเวณของรูปทรง ตรงกลางภาพมีความสว่างของสี ปรากฏลักษณะโครงสร้างคล้ายพระพุทธรูปจากการวางโครงสร้าง องค์ประกอบที่มีมิติการทับซ้อนกันของรูปร่างของสัญลักษณ์ขนาดเล็กกระจายทั่วทั้งภาพ สามารถสื่อ ความหมายทางความศรัทธาทางพระพุทธศาสนาได้ดี

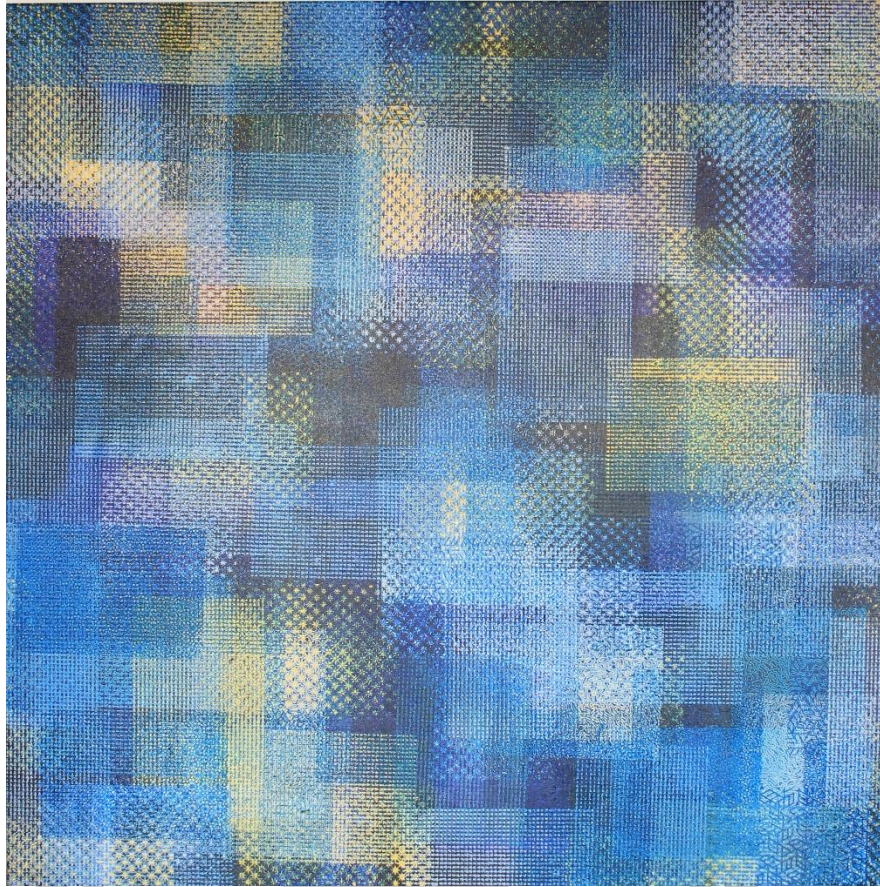
ภาพประกอบ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : Untitled

ขนาด : 140 X 140 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

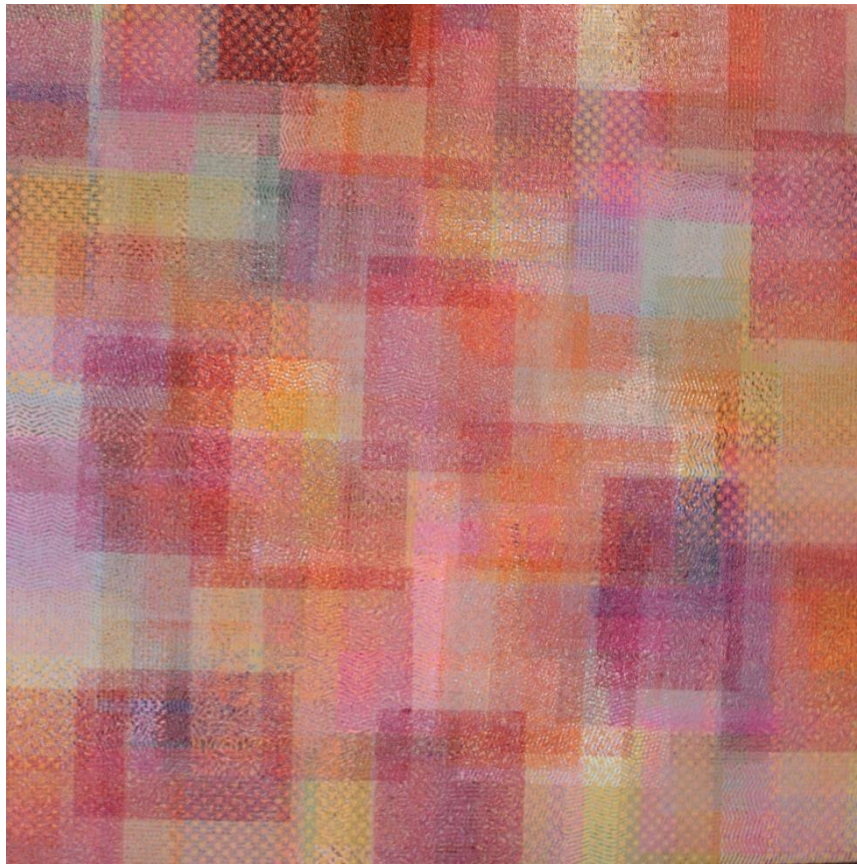
ภาพประกอบ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : Untitled

ขนาด : 140 X 135 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

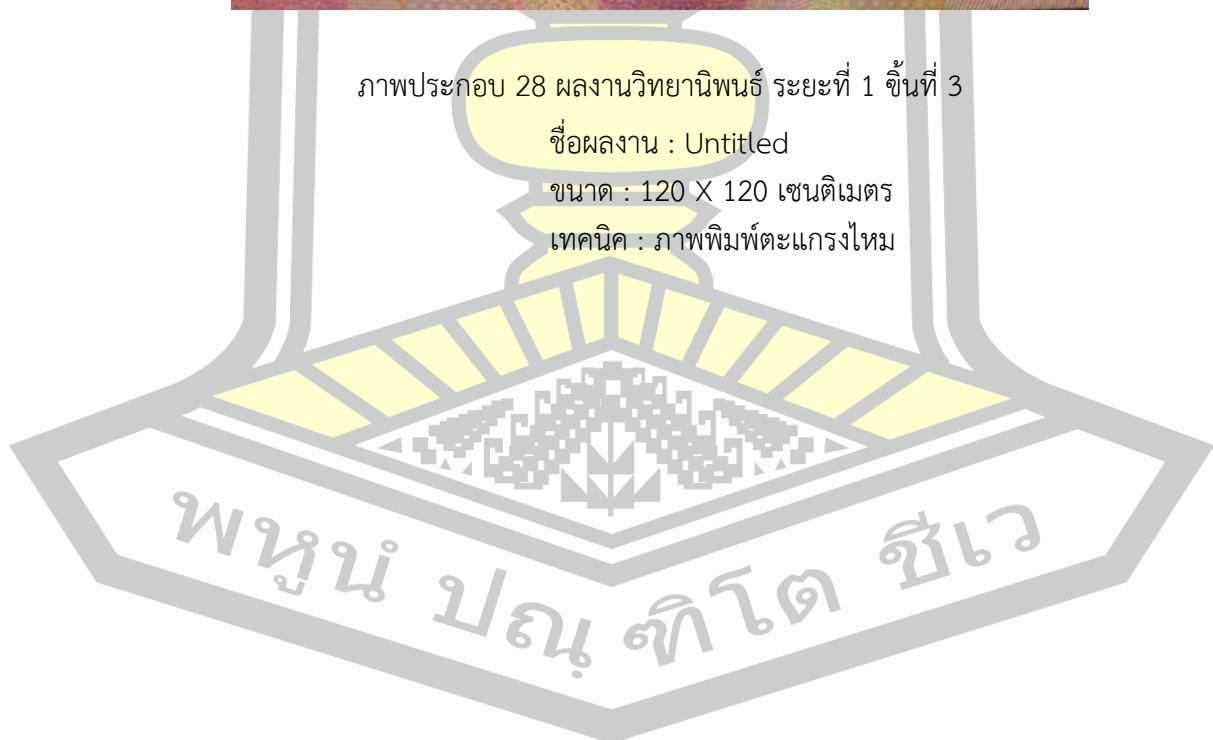

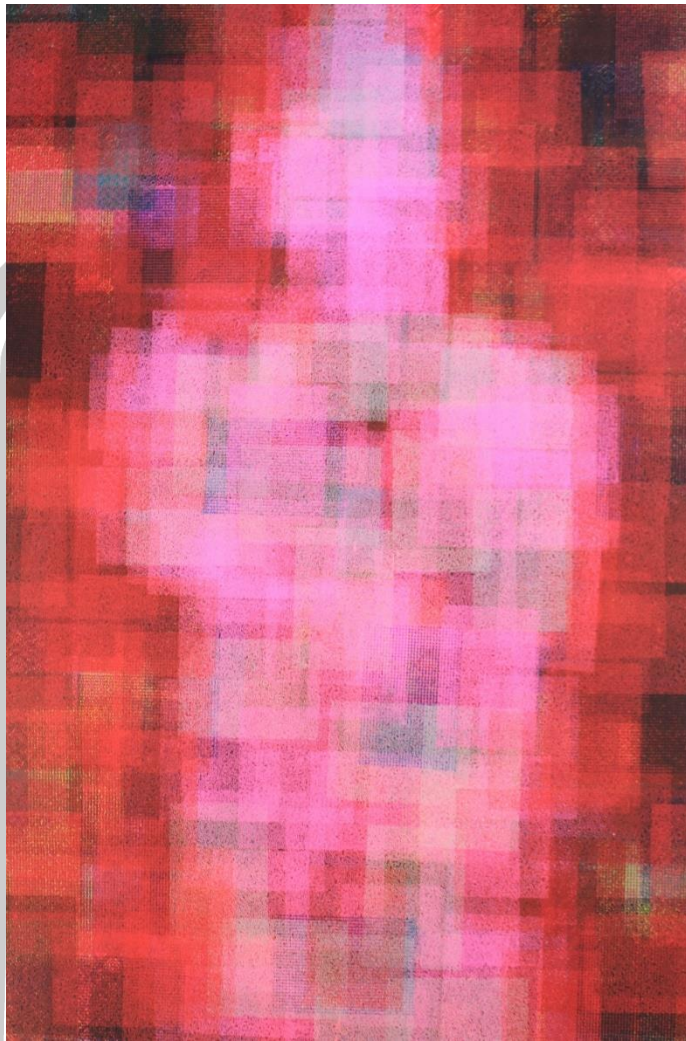
ภาพประกอบ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : Untitled

ขนาด : 120 X 120 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

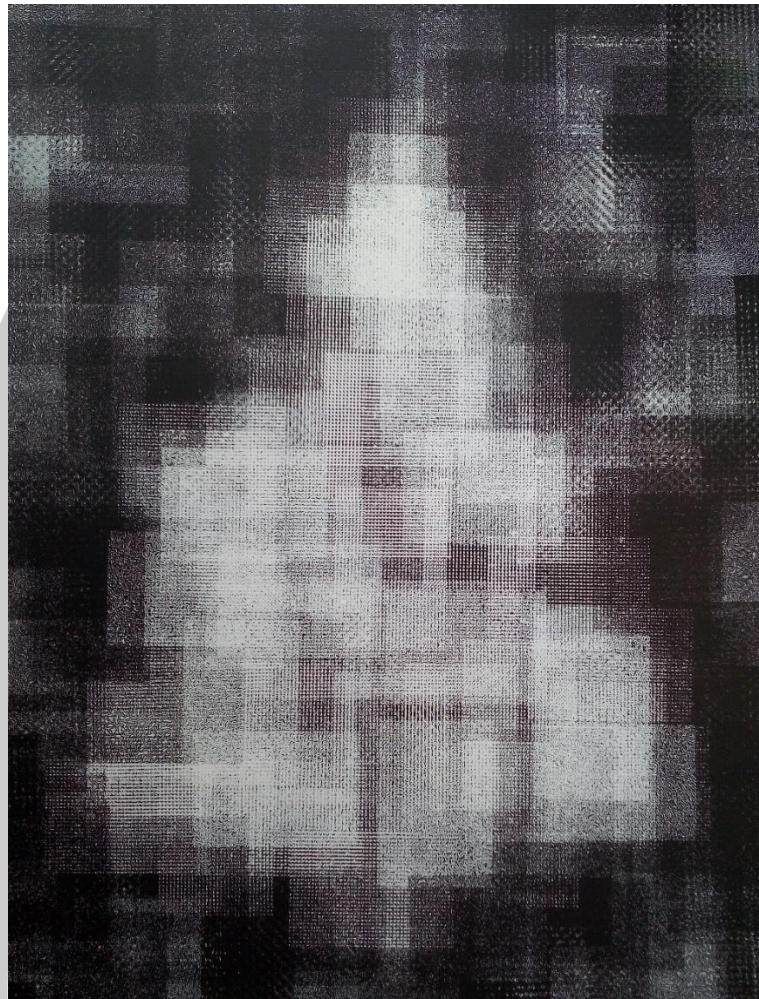
ภาพประกอบ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : Untitled

ขนาด : 200 X 145 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : Untitled

ขนาด : 220 X 146 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

พูนุ์ ปณฺ ทิโต ชีเว

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ ได้ผ่านการวิเคราะห์ จนเกิดเป็นแนวเรื่องที่ชัดเจน โดยมีเนื้อหาความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ภาพความทับซ้อนของความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนา หยั่งรากลึกลงในจิตใจของชาวไทยมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน โดยมีการผสมผสานด้านความเชื่อ การปฏิบัติ พิธีกรรม รวมไปถึงการประเพณี วัฒนธรรม ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน และการใช้สัญลักษณ์ที่สอดคล้องกันเกิดเป็นภาพบรรยากาศ มีรายละเอียดเล็ก ๆ ที่รวมตัวกันจนเกิดเป็นมิติ เกิดจากเทคนิควิธีการที่มีความพิเศษทำให้กระบวนการสร้างสรรค์แสดงเนื้อหาความหมายที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ ผ่านการวิเคราะห์ทางทัศนธาตุจนเกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์

1. แนวความคิด

ผลงานในการสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ เรื่องพื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนามีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่มีเนื้อหาจากเรื่องราวของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ความเชื่อที่ผสมผสานอยู่ด้วยกันทั้งพุทธพราหมณ์ และผี ซึ่งมีความกลมกลืนในวิถีชีวิตของชาวบ้าน มีอิทธิพลต่อจิตใจของประชาชนคนไทย และสังคมไทยมาอย่างยาวนาน การสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพสะท้อนความศรัทธาของคนไทย ถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ในพิธีกรรมความเชื่อ รูปเคารพ พลังความศรัทธา บรรยากาศแห่งความความเร้นลับในพลังอำนาจของการบูชา ด้านพิธีกรรม ได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม สะท้อนภาพความเชื่อความมิติทับซ้อนศรัทธาของคนในปัจจุบัน

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานระยะที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์ในรูปแบบ ผลงาน 2 มิติ เป็นการใช้รูปทรงการทับซ้อนที่เกิดระนาบ 2 ระนาบคือ กว้าง และยาว โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผลงานมีความทับซ้อนซึ่งเกิดจากน้ำหนักของสีที่แตกต่างกัน

2.1 รูปทรงที่สร้างขึ้น เป็นการลดรายละเอียดในรูปแบบพระพุทธรูปที่มีขนาดเล็ก ๆ เป็นจำนวนมากโดยใช้รูปทรงที่แตกต่างกัน ขนาดของผลงานต้นแบบก็แตกต่างกัน

2.2 รูปทรงของดอกไม้ เกิดจากการใช้สัญลักษณ์ดอกไม้ที่มีขนาดเล็ก และการสร้างลวดลายที่ก่อให้เกิดการทับซ้อน

2.3 เส้น เกิดจากการทับซ้อนน้ำหนักของสีที่แตกต่างกัน สีที่มีความสัมพันธ์กันจะเกิดความกลมกลืนในการสร้างบรรยากาศของผลงาน จากการศึกษาวิเคราะห์ด้านรูปทรง และรูปแบบทางศิลปะ มีการนำเอาสิ่งที่เป็นเนื้อหาสาระทางพระพุทธศาสนาใช้ในการสร้างสรรค์ โดยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมจนเกิดเป็นผลงานต้นแบบที่จะสามารถนำมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ เกิดการประสานของน้ำหนักของสีที่มีความอ่อนแก่ จะสามารถสร้างมิติของแสง และเงา

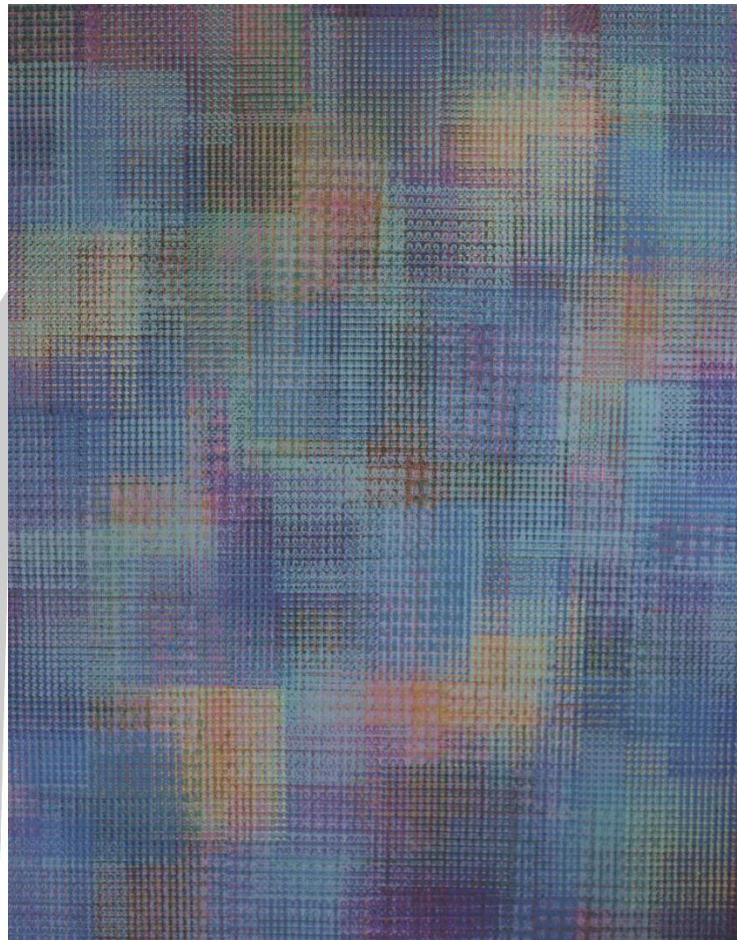
3. เทคนิค

รูปแบบกระบวนใช้ไม้ปาดสีรีดเนื้อสีผ่านตะแกรงไหมบนผ้าใบคือการพิมพ์ซ้อนทับกัน ผสานกันของลวดลายต่างๆจนเกิดมิติ และสีที่โปร่งแสงโดยมีเนื้อหาสาระผ่านเรื่องพื้นที่มีมิติทับซ้อน ของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนาเทคนิคการถอดบล็อกสกรีน ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ งานออกมาตามที่ต้องการพิมพ์ออกมาดี องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการถอดบล็อกคือ การแรงดึงของผ้าสกรีนบริเวณใกล้กับขอบบล็อกสกรีน จะมีความตึงมากกว่าบริเวณอื่น ๆ ดังนั้นใน การวางตำแหน่งลายบนพิมพ์บล็อกสกรีน ควรที่จะจัดวางตำแหน่งลายพิมพ์บนบล็อกสกรีนให้อยู่ใน จุดกึ่งกลางของบล็อกสกรีนตามที่ต้องการ ในการใช้รางปาดกาวอัดต้องมีความสม่ำเสมอ

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2 เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาที่มีมาแต่อดีต จนถึงปัจจุบันผ่านเรื่องราวความศรัทธาความทับซ้อนผ่านกระบวนการในการสร้างสรรค์จึงทำให้เกิด เป็นผลงาน เกิดความหมายในการตีความทางศิลปะผ่านการสร้างสรรค์ การใช้เทคนิคที่ทำให้เกิด ความหมายทางศิลปะผ่านทัศนธาตุ เช่น เส้น สีน้ำหนัก หรือค่าอ่อนแก่ จังหวะการซ้ำจนเกิดความ เป็นเอกภาพในผลงาน มีความสำคัญตรงกับประเด็นเนื้อหาสาระ มีความหมายที่เกิดจากการทับซ้อน ของตัววัตถุที่ถูกออกแบบเป็นสัญลักษณ์ขนาดเล็กและมีจังหวะการซ้ำที่เสมือนกิจวัตรนั้นได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซ้ำ ๆ หมุนเวียนไปตามเทศกาลงานบุญประเพณี ในการสร้างงาน ด้วยสัญลักษณ์ขนาดเล็ก เช่น รูปพระ วงกลม เส้นลักษณะต่าง ๆ ผ่านสี ที่พิมพ์ซ้อนทับกันจนเกิดชั้นสี ที่มีความหนาสร้างพื้นผิว และการประสานกันของสี ระดับความอ่อนแก่และค่าของสีมีมากขึ้นแต่ถูก วางโครงสร้างให้อยู่ในกลุ่มโทนสี เช่นสีม่วง สีน้ำเงิน ภาพผลงานแสดงให้เห็นจังหวะมากกว่ารูปทรงขนาดใหญ่เหมือนผลงานชุดที่ 1 มีความน่าสนใจ เมื่อพิจารณาจากการมองเห็นวิถีชีวิต ที่สัมพันธ์กับความ ศรัทธา ถูกซุกซ่อนอยู่ในภาพผลงาน

ในด้านของการสื่อความหมายเนื้อหาที่ปรากฏนั้นได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงสัญลักษณ์ ที่สามารถสื่อสารถึงพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูปสัญลักษณ์ของดอกไม้ในการสร้างสรรค์ ผลงาน กล่าวคือ กระบวนการพิมพ์ซ้อนทับกัน ผสานกันของลวดลายต่าง ๆ ด้วยสีตามแบบ กระบวนการสร้างสรรค์ในช่วงที่ 1 ในระยะเวลาของการสร้างสรรค์ในช่วงนี้นั้นข้าพเจ้าได้ใช้สีที่มีความ ทึบ แสงผสมผสานกับสีที่มีความสว่างเข้าไปในการสร้างสรรค์ด้วยเพื่อต้องการให้เกิดมิติบรรยากาศ ของสีที่ทำให้ดูแล้วมีคู่สีที่มีความน่าสนใจ และสีโทนร้อนโทนเย็นที่มีความแตกต่างผสมผสานกันอยู่ใน ผลงาน เพื่อให้ได้บรรยากาศของสีดูมีความกลมกลืนในผลงาน

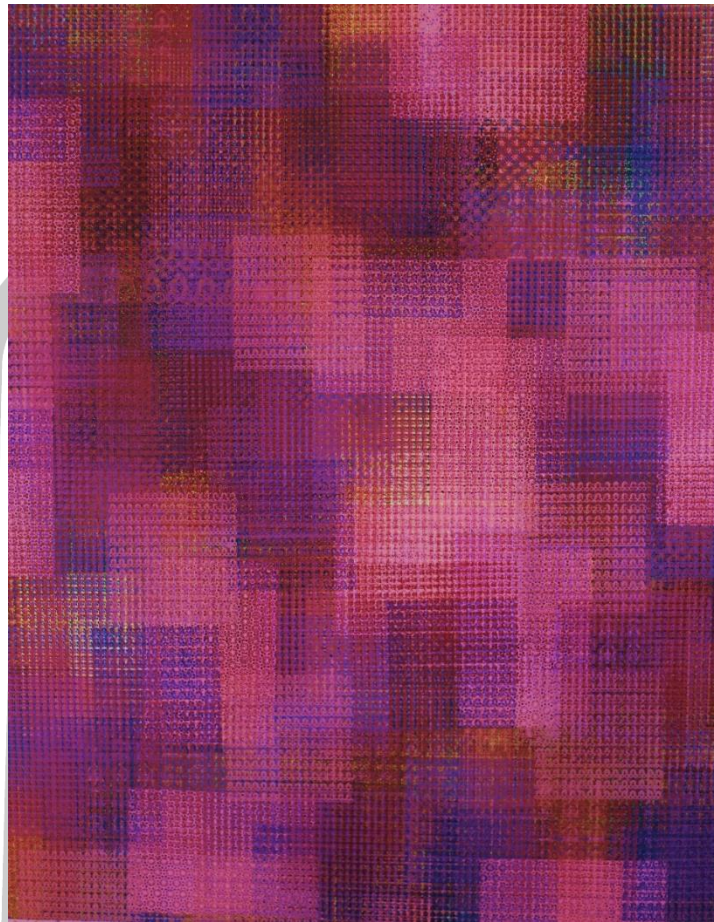
ภาพประกอบ 31 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 1

ขนาด : 140X 110 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

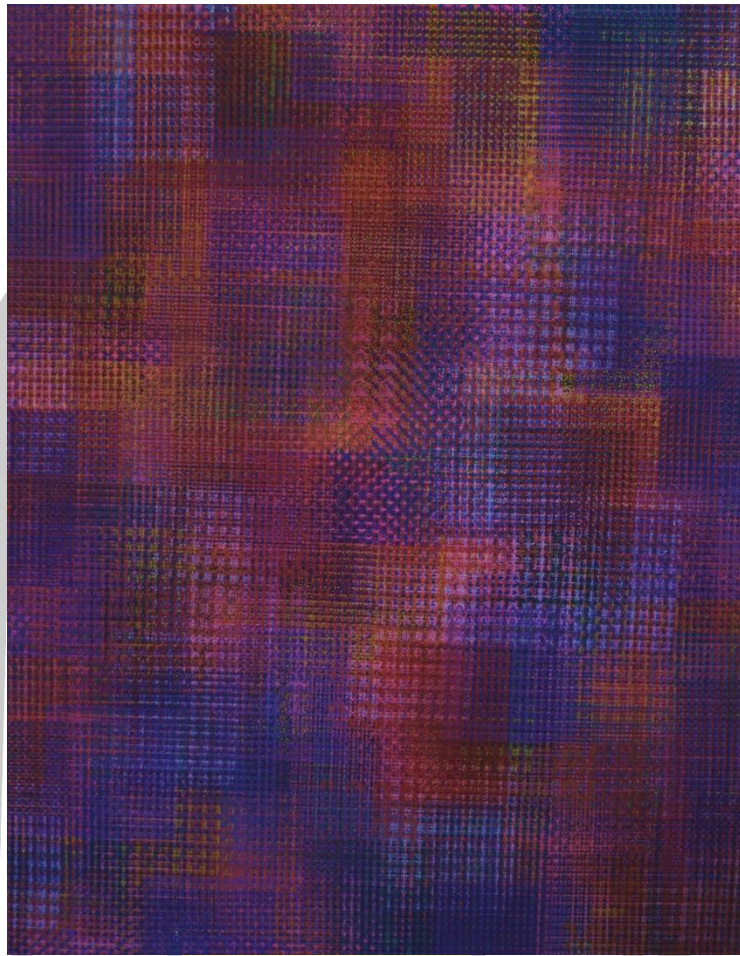
ภาพประกอบ 32 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 2

ขนาด : 140X 110 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

พูนุ่ ปณุ่ ทีโต ชีเว

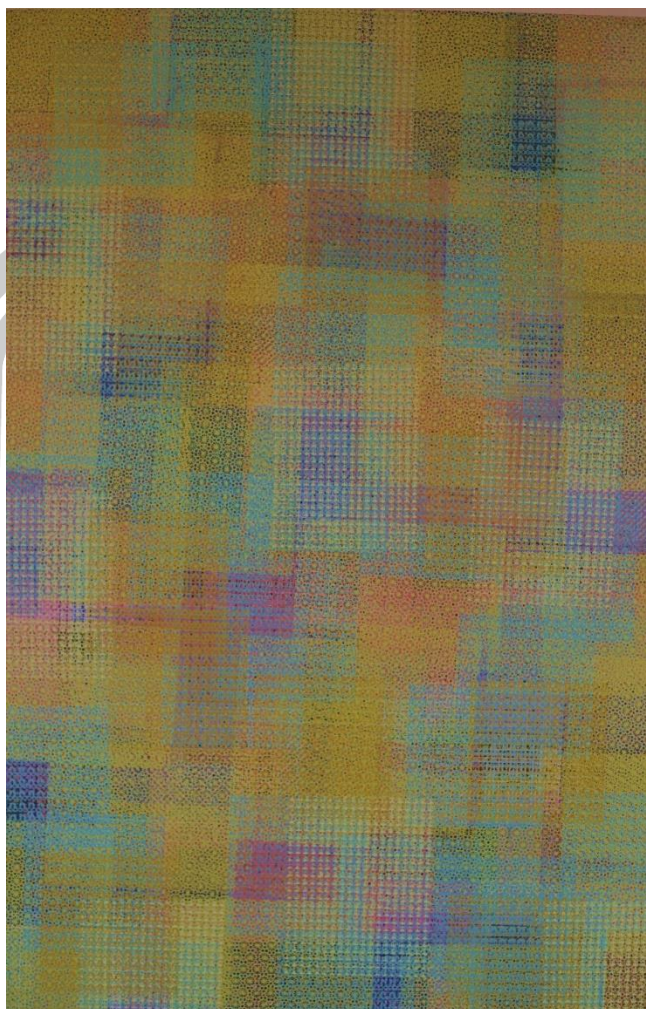
ภาพประกอบ 33 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 3

ขนาด : 140X 110 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 34 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 4

ขนาด : 140X 100 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3

จากการสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรกมีการนำเอาองค์ประกอบของผลงาน และจุดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่มาสร้างสรรค์ต่อเนื่องโดยให้เนื้อหาที่ชัดเจนขึ้นเพิ่มความสว่างของสีมากขึ้นปรับเปลี่ยนองค์ประกอบการจัดวางน้ำหนักของสีรูปแบบสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาเนื้อหา รูปแบบเทคนิคที่น่าสนใจมากขึ้น

1. แนวความคิด

สร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่มีเนื้อหาจากเรื่องราวของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา เป็นการรับรู้ความรู้สึกของสัญลักษณ์ การใช้รูปเคารพเป็นตัวแทนพระพุทธเจ้า การ

ปฏิบัติตนต่อพระพุทธศาสนาในลักษณะการซ้ำในเรื่องของความเชื่อที่ผสมผสานอยู่ด้วยกันเรื่องราว ความรู้สึกกิจกรรมประเพณี ที่มีเรื่องราวทางกระบวนการคิดถึงเรื่องราวภายในจิตใจ หรือการรับรู้ที่เกิดขึ้นทางปัญญาของจิตสำนึกในทำนองเดียวกัน ในกรอบความคิดความหมายเดียวกัน โดยใช้ หลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา การได้มีส่วนร่วมใจกิจกรรมประเพณีเป็นตัวก่อให้เกิดความ ศรัทธาในบรรยากาศงานบุญประเพณีก็ได้มีกิจกรรมที่สืบต่อกันมา ความรู้สึกถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อจิตใจ ของประชาชนคนไทยและสังคมไทยมาอย่างยาวนาน การสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพสะท้อนความ ศรัทธาของคนไทย ถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ผ่านบรรยากาศแห่งความเลื่อมใส เกิดจากจิตใจ ภายใน ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญของประเพณี ที่ปฏิบัติเชื่อกันมานานจนกลายเป็น กระทำที่สืบต่อกันมา และยังมีอิทธิพลอยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดความรู้สึกถึงพลังของความศรัทธาใน พระพุทธศาสนาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม สะท้อนภาพความเชื่อความศรัทธาที่ซับซ้อนศรัทธาของคนในปัจจุบัน

2. รูปร่างและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานระยะที่ 3 เป็นการสร้างสรรค์เป็นการนำเอารูปร่างที่ได้จากพระพุทธรูป ดอกไม้ในการสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผลงานมีความซับซ้อนซึ่งเกิดจากน้ำหนักของสีที่ แตกต่างกัน รูปร่างที่สร้างขึ้น การสร้างรายละเอียดที่มีขนาดที่แตกต่างกันให้การทับซ้อนมีจังหวะที่ แตกต่างกันเพิ่มรายละเอียด และขนาดสัดส่วนขยายพระพุทธรูปลดทอนที่มีความหมายในศาสนา รูป สามเหลี่ยม รูปของดอกไม้ สัญลักษณ์ดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ขนาดเล็ก ด้วยขนาดที่มีความหลากหลาย เมื่อนำไปสร้างสรรค์จะสามารถสร้างภาพให้เกิดรวดเร็วที่มีมิติการทับซ้อนได้ดีมากขึ้น

3. เทคนิค

การสร้างแสง และเงาตัดกันโดยผ่านกระบวนการภาพพิมพ์ห้องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ ตะแกรงไหม (Silk Screen) โดยผ่านรูปแบบในลักษณะของจุด และเส้นนั้นจะเกิดขึ้นจากน้ำหนักของ แสงที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดพื้นที่ของส่วนที่ใช้สีที่โปร่งแสง และทึบแสงจะมีค่าน้ำหนักเกิดปฏิกิริยาสี เลื่อมพรายของสี หรือไล่ระดับกันไป ส่วนลักษณะการซ้ำของสีนั้นก็จะเป็นในเรื่องของโทนสีต่างๆ และคุณสมบัติสีที่แตกต่างกัน ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องพื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทาง พระพุทธศาสนา จากการใช้สีสกรีนแบบสีจมนั้นจะมีความละเอียดสูง และสามารถซึมลงทับซ้อนภาพทำให้เกิดมีความโปร่งใส และเนื้อนั้นเรียบเนียน สีสกรีนแบบสีลอยเนื้อสีประเภทนี้จะมีความละเอียด น้อยกว่าสีจมนั้น แต่เมื่อสกรีนแล้วจะพบว่าเนื้อสีนั้นจะมีความหนามากกว่าแบบสีจมนั้น สีประเภทนี้มีความ ทึบแสง เหมาะที่จะไปสกรีนลงบนในผลงานที่ต้องการความสีเข้ม และความทึบแสงสลับกับสีสกรีน แบบสีจมนั้น และสีสกรีนสีแบบสียางสีชนิดนี้มีความเงา ความยืดหยุ่นสูง การสกรีนแต่ละแบบนั้นก็มี

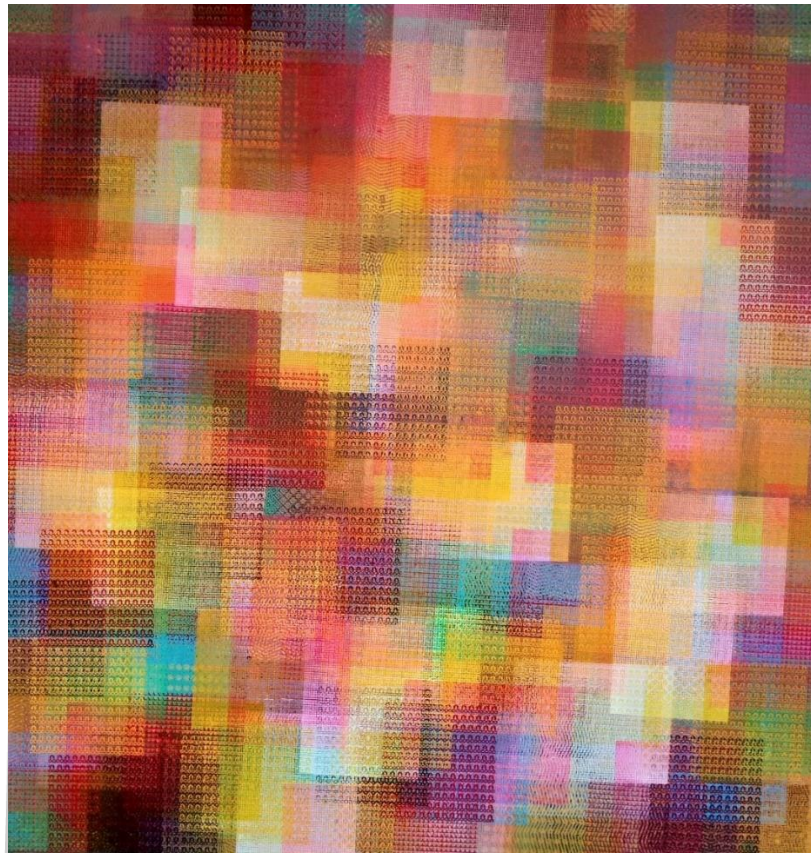
เทคนิคที่ไม่เหมือนกัน องค์ประกอบของสีไม่เหมือนกัน จะทำให้ภาพมีมิติที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างสีที่โปร่งแสง และทึบแสง มิติจากแสง และสีร่วมกันในโทนสีที่มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกัน

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

จากการได้นำรูปทรงของพระพุทธรูป และดอกไม้มาแทนความหมายเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาที่แสดงผ่านรูปทรงการทับซ้อนเกิดการประสานกลมกลืนระหว่างเส้น และสี น้ำหนักของสีสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกเป็นมิติที่ถูกพัฒนาจากผลงานระยะที่ 2 เพิ่มรายละเอียด ความคมชัดของลวดลาย เพิ่มชั้นของสีที่ทับซ้อน สร้างความโดดเด่นของน้ำหนักสีที่เกิดจากการปรับใช้สีโปร่งแสง สร้างมุมมองที่น่าสนใจ

ในด้านของการสื่อความหมายเนื้อหาที่ปรากฏนั้นจากรูปทรงสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อสารถึงพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูปสัญลักษณ์ของดอกไม้ในการสร้างสรรค์ผลงาน กล่าวคือ กระบวนการพิมพ์ซ้อนทับกันผสานกันของลวดลายต่างๆด้วยสีตามแบบกระบวนการสร้างสรรค์ในช่วงที่ 1 ในระยะเวลาของการสร้างสรรค์ในช่วงนี้นั้นข้าพเจ้าได้ใช้สีที่มีความทึบ แสงผสมผสานกับสีที่มีความสว่างเข้าไปในการสร้างสรรค์ด้วยเพื่อต้องการให้เกิดมิติบรรยากาศของสีที่ทำให้ดูแล้วมีคู่สีที่มีความน่าสนใจ และสีโทนร้อนโทนเย็นที่มีความแตกต่างผสมผสานกันอยู่ในผลงาน เพื่อให้ได้บรรยากาศของสีดูมีความประสานกลมกลืนกันมากขึ้น จากผลของการสร้างสรรค์มีการจัดองค์ประกอบของภาพโดยการใช้น้ำหนักของสี ที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้เกิดน้ำหนักที่แตกต่างกัน และการใช้น้ำหนักสีที่มีความใกล้เคียงกันจะทำให้ผลงานมีความกลมกลืนประสานกันมากขึ้น

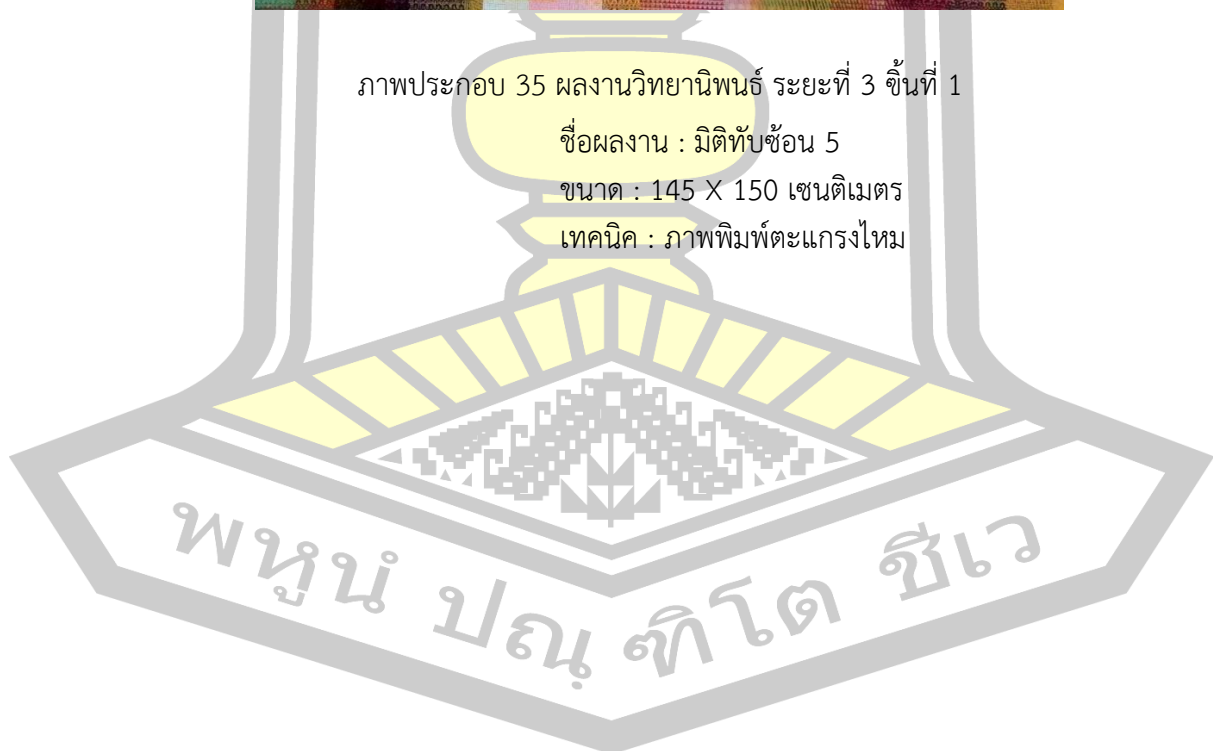

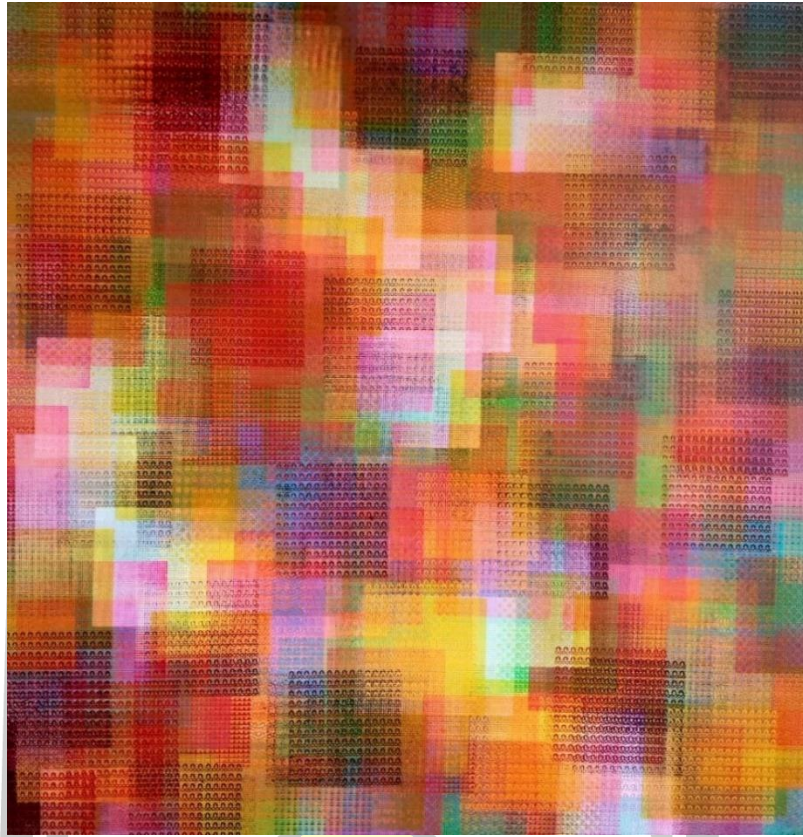
ภาพประกอบ 35 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 5

ขนาด : 145 X 150 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

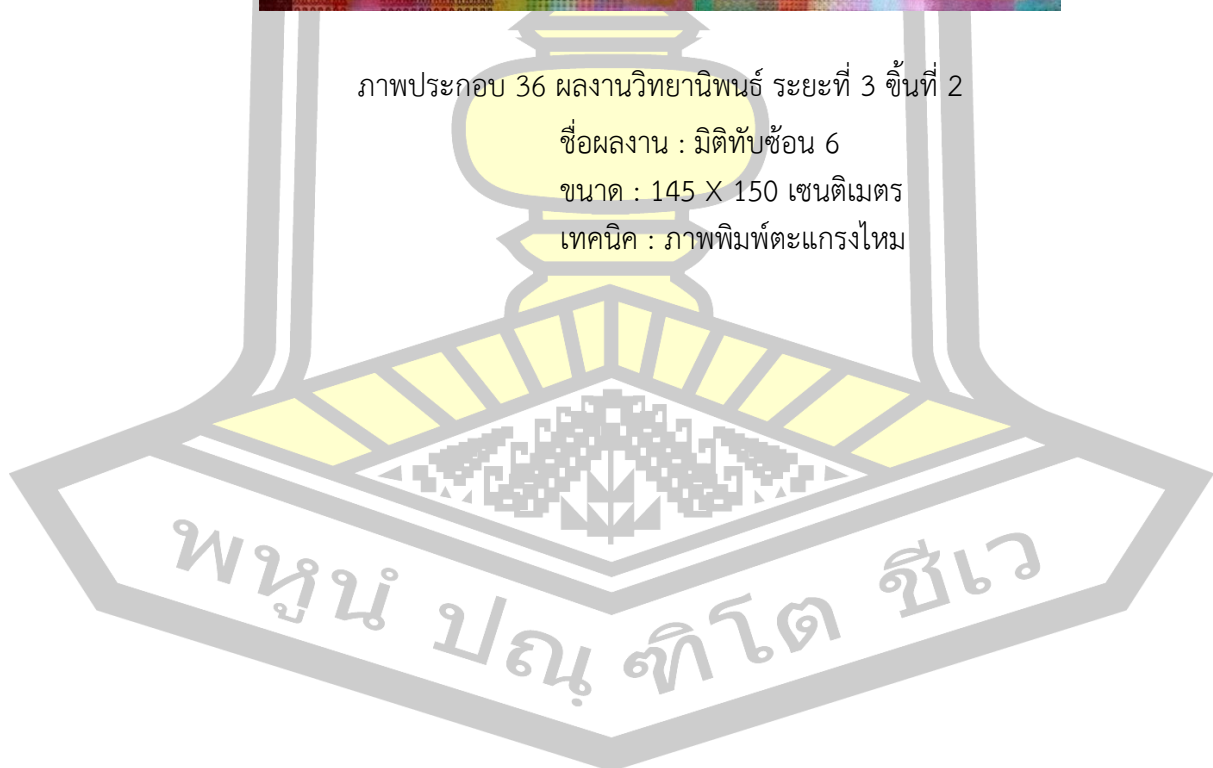

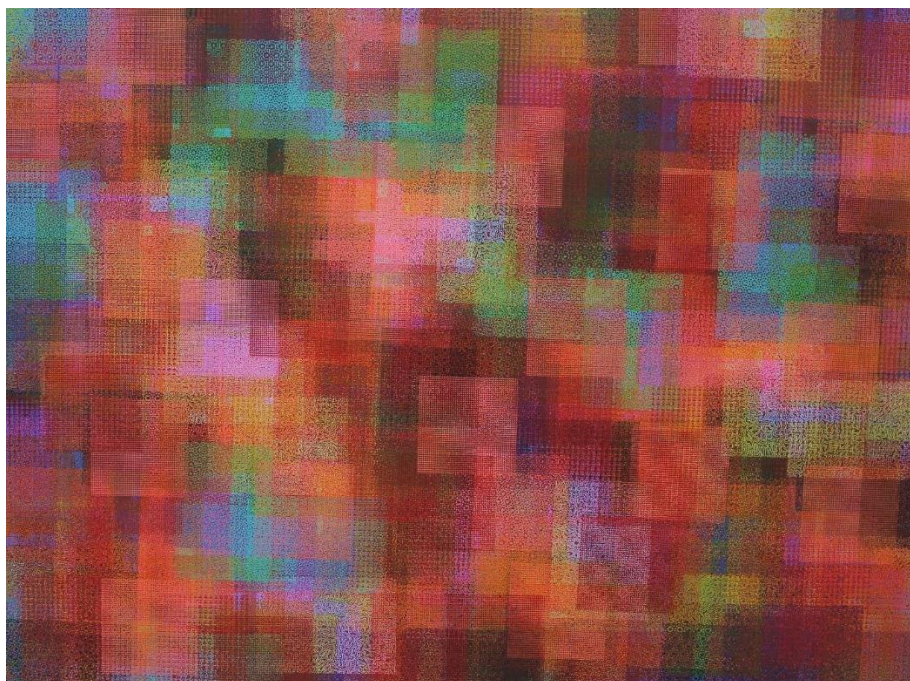
ภาพประกอบ 36 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 6

ขนาด : 145 X 150 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

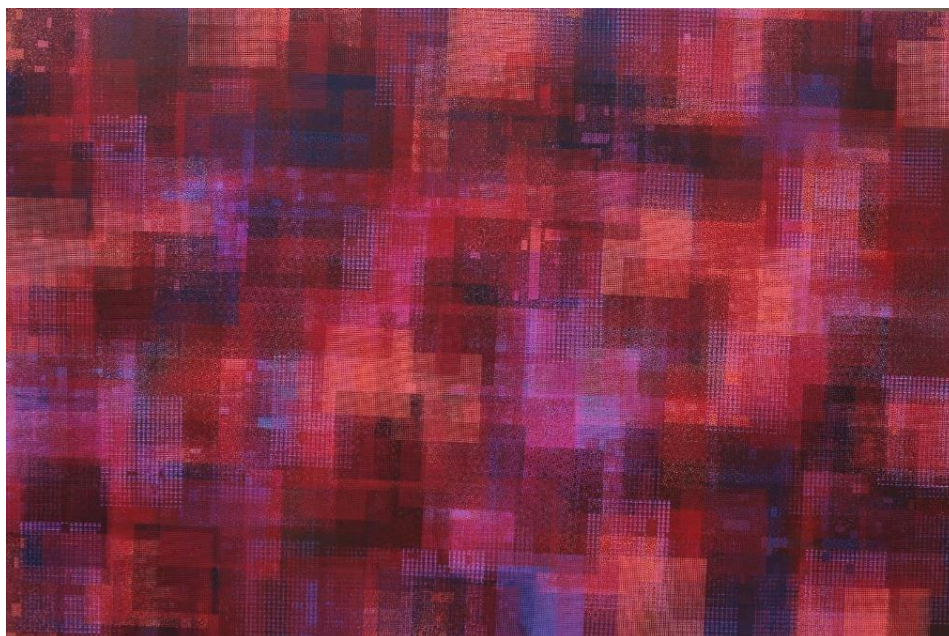
ภาพประกอบ 37 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 7

ขนาด : 145 X 200 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

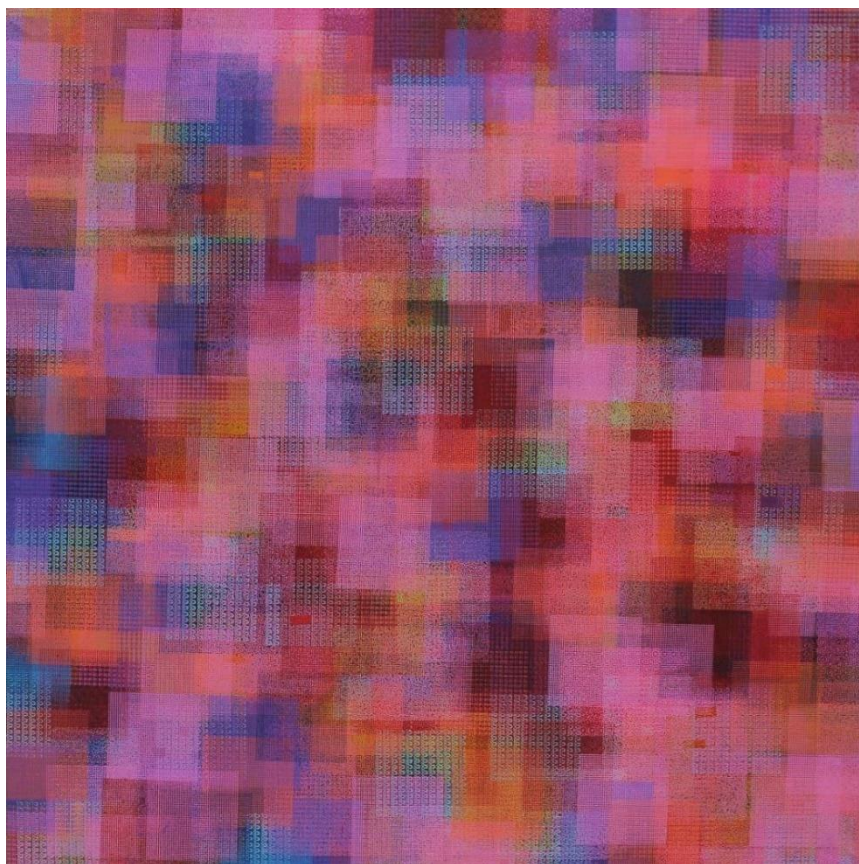
ภาพประกอบ 38 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 8

ขนาด : 146 X 220 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ภาพประกอบ 39 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 9

ขนาด : 190 X 190 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4

จากการสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่3 มีการนำองค์ประกอบของผลงาน และจุดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่มาสร้างสรรค์ต่อเนื่องโดยให้เนื้อหาที่ชัดเจนขึ้น ความสว่างของสีมากขึ้นการสร้างสรรค์ประกอบที่มองเห็นได้แก่ รูปร่าง ขนาด สี และผิวสัมผัส โดยการสร้างองค์ประกอบการซ้ำด้วยความสัมพันธ์ในเรื่องของทิศทางตำแหน่งที่วางรู้ความรู้สึก

1. แนวความคิด

การสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่มีเนื้อหาจากเรื่องราวของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา เป็นการใช้ความรู้สึกของสัญลักษณ์ ใช้รูปเคารพเป็นตัวแทนพระพุทธเจ้า เรื่องราวความรู้สึกของกิจกรรมประเพณี ที่มีเรื่องราวทางกระบวนการคิดถึงเรื่องราวภายในจิตใจ หรือการรับรู้

ที่เกิดขึ้นทางปัญญาของจิตสำนึกในทำนองเดียวกัน ในกรอบความคิดความหมายเดียวกัน โดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา การได้มีส่วนร่วมใจกิจกรรมประเพณีเป็นตัวก่อให้เกิดความศรัทธาในบรรยากาศงานบุญประเพณีก็ได้มีกิจกรรมที่สืบต่อกันมา ความรู้สึกถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของประชาชนคนไทยและสังคมไทยมาอย่างยาวนาน การสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพสะท้อนความศรัทธาของคนไทย ถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ผ่านบรรยากาศแห่งความเลื่อมใส เกิดจากจิตใจภายใน ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญของประเพณี ที่ปฏิบัติเชื่อกันมานานจนกลายเป็นกระทำที่สืบต่อกันมา และยังมีอิทธิพลอยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดความรู้สึกถึงพลังของความศรัทธาในพระพุทธศาสนาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม สะท้อนภาพความเชื่อความมิติตับซ้อนศรัทธาของคนในปัจจุบัน

2. รูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานระยะที่ 4 การใช้โทนสีที่ใกล้เคียงกัน ในลักษณะของรูปทรง การซ้ำการวางตำแหน่งของผลงานให้มีจังหวะที่สม่ำเสมออย่างเป็นระเบียบลักษณะของเส้น และสี เป็นการสร้างสรรค์ในรูปแบบ ผลงาน 2 มิติ เป็นการใช้รูปทรงการทับซ้อนที่เกิดระนาบ 2 ระนาบคือ กว้างและยาว โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผลงานมีความทับซ้อนซึ่งเกิดจากน้ำหนักของสีที่แตกต่างกัน รูปทรงที่สร้างขึ้นเป็นสัญลักษณ์ทางความเชื่อ ที่แสดงออกถึงความเลื่อมใส การสร้างรายละเอียดที่มีขนาดที่แตกต่างกันให้การทับซ้อนมีจังหวะที่แตกต่างกันเพิ่มรายละเอียด และขนาดสัดส่วนขยายพระพุทธรูป ลวดลายที่มีความหมายในศาสนา รูปสามเหลี่ยม รูปของดอกไม้ สัญลักษณ์ดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ขนาดเล็ก ด้วยขนาดที่มีความหลากหลายเมื่อนำไปสร้างสรรค์จะสามารถสร้างภาพให้เกิดรวดลายที่มีมิติการทับซ้อนได้ดีมากขึ้น

3. เทคนิค

การใช้มีพิมพ์ต้นแบบที่มีขนาดที่แตกต่างกัน ทำให้กระบวนการภาพพิมพ์ช่องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) โดยผ่านรูปแบบในลักษณะของจุด และเส้นนั้นจะเกิดขึ้นจากน้ำหนักของแสงที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดพื้นที่ของส่วนที่ใช้สีที่โปร่งแสง และทึบแสงจะมีค่าน้ำหนักเกิดปฏิกิริยาสีเลื่อมพรายของสี หรือไล่ระดับกันไป ส่วนลักษณะการซ้ำของสีนั้นก็จะเป็นในเรื่องของโทนสีต่างๆ และคุณสมบัติสีที่แตกต่างกัน ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องพื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา จากการใช้สีสกรีนแบบสีจมจะมีความละเอียดสูง และสามารถซึมลงทับซ้อนภาพทำให้เกิดมีความโปร่งใส และเนื้อนั้นเรียบเนียน สีสกรีนแบบสีลอยเนื้อสีประเภทนี้จะมีความละเอียดน้อยกว่าสีจม แต่เมื่อสกรีนแล้วจะพบว่าเนื้อสีนั้นจะมีความหนามากกว่าแบบสีจม สีประเภทนี้มีความทึบแสง เหมาะที่จะไปสกรีนลงบนในผลงานที่ต้องการความสีเข้ม และความทึบแสงสลับกับสีสกรีนแบบสีจม และสีสกรีนเสื้อแบบสียางสีชนิดนี้มีความเงา ความยืดหยุ่นสูง การสกรีนแต่ละแบบนี้มี

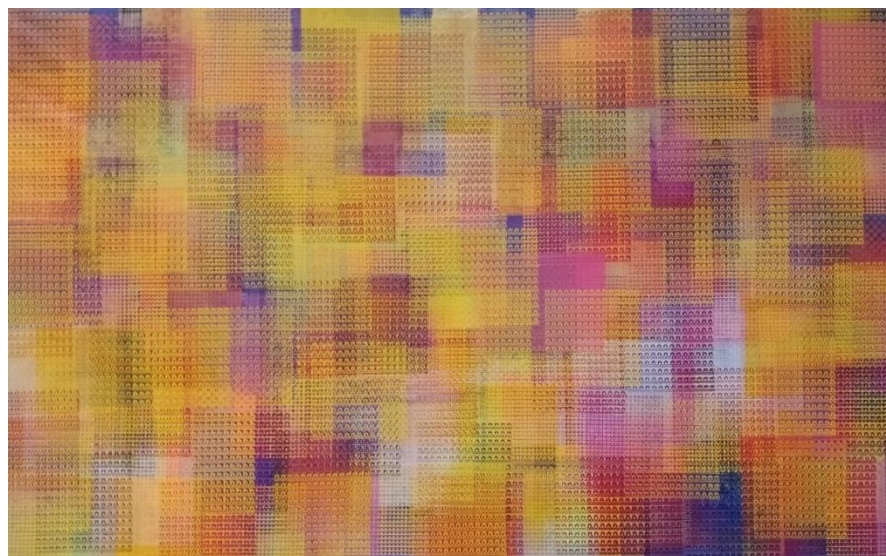
เทคนิคที่ไม่เหมือนกัน องค์ประกอบของสีไม่เหมือนกัน จะทำให้ภาพมีมิติที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างสีที่โปร่งแสง และทึบแสง มิติจากแสง และสีร่วมกันในโทนสีที่มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกัน

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4 เสนอเนื้อหาทางพระพุทธศาสนาที่แสดงผ่านรูปทรง การทับซ้อนเกิดการประสานกลมกลืนระหว่างเส้น และสี น้ำหนักอ่อนแก่ของสีสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกเป็นมิติ ที่ถูกพัฒนาจากผลงานระยะแรกได้มีการเพิ่มรายละเอียดมุมมองที่น่าสนใจ มีการเพิ่มเติมรูปทรงที่ชัดเจนสร้างความโดดเด่นของน้ำหนักสีที่เกิดจากการปรับใช้สีโปร่งแสง ทำให้เกิดการประสานกันของสีจากการทับซ้อน การทับซ้อนของสี จังหวะของการวางเสมือนเป็นตัวแทนที่บอกเล่าเรื่องราวของกิจกรรมทางศาสนาที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนปัจจุบัน

ในด้านของการสื่อความหมายเนื้อหาที่ปรากฏนั้นได้แรงบันดาลใจมาจากรูปทรงสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อสารถึงพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูปสัญลักษณ์ของดอกไม้ในการสร้างสรรค์ผลงาน กล่าวคือ กระบวนการพิมพ์ซ้อนทับกันผสานกันของลวดลายต่างๆด้วยสีตามแบบกระบวนการสร้างสรรค์ในช่วงที่ 1 ในระยะเวลาของการสร้างสรรค์ในช่วงนี้นั้นข้าพเจ้าได้ใช้สีที่มีความทึบ แสงผสมผสานกับสีที่มีความสว่างเข้าไปในการสร้างสรรค์ด้วยเพื่อต้องการให้เกิดมิติบรรยากาศของสีที่ทำให้ดูแล้วมีคู่สีที่มีความน่าสนใจ และสีโทนร้อนโทนเย็นที่มีความแตกต่างผสมผสานกันอยู่ในผลงาน เพื่อให้ได้บรรยากาศของสีที่มีความประสานกลมกลืนกันมากขึ้น รูปทรงที่มีขนาดเล็กๆในการจัดองค์ประกอบของภาพทำให้รูปทรงมีการทับซ้อนจนเกิดเป็นมิติเสมือนเป็นภาพสัญลักษณ์หรือตัวแทนของการสักการบูชาพระพุทธศาสนา ที่มีมาแต่อดีตจนปัจจุบัน การใช้โทนสีเช่น สีเหลือง แทนค่าน้ำหนักให้มีความสัมพันธ์ที่มีความสว่างไสว เกิดการประสานสีต่างวรรณะ เกิดความกลมกลืนใกล้เคียงทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นที่เกิดจากความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

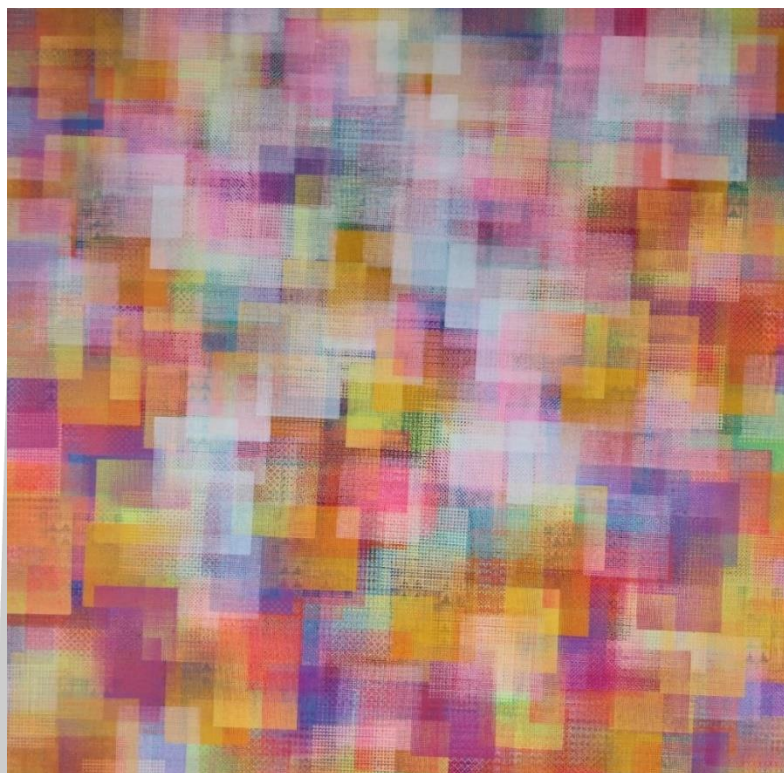
ภาพประกอบ 40 ผลงานวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 4 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 10

ขนาด : 105 X 180 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ภาพประกอบ 41 ผลงานนิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : มิติทับซ้อน 11

ขนาด : 190 X 190 เซนติเมตร

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

จากการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ สรุปได้ว่า

ในการสร้างสรรค์ผลงานมีจุดเริ่มต้นจากความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนาของข้าพเจ้า มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ได้มีความสนใจกิจกรรมงานบุญประเพณี จากความเชื่อที่ได้ศึกษา เมื่อผนวกร่วมกับประสบการณ์ สามารถเห็นความสัมพันธ์ของศาสนาและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและชุมชนผ่านกิจกรรมกับพระพุทธศาสนา พลังความศรัทธาเห็นได้จากเครื่องสักการบูชาที่นำมากราบไหว้ การประกอบพิธีกรรม การจัดเตรียมสถานที่อย่างสวยงาม ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานทัศนศิลป์ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวความเชื่อ ความศรัทธา โดยการใช้สัญลักษณ์แทนความหมายที่มีต่อพระพุทธศาสนาคือพระพุทธรูป เป็นตัวแทนรูปเคารพแทนพระพุทธเจ้าและมีรูปสัญลักษณ์ที่เสมือนเป็นภาพสัญลักษณ์หรือตัวแทนของการสักการบูชาพระพุทธศาสนาจากประชาชนผู้เลื่อมใสศรัทธา ที่มีมาแต่อดีตจนปัจจุบัน จากรูปเครื่องสักการบูชา นำมาลดตัดทอนรายละเอียดอาศัยหลักการทางศิลปะ ผ่านทัศนธาตุและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์ประกอบของภาพ มาจัดรวมกันเข้าเป็นองค์ประกอบศิลป์ เช่น เส้น เป็นทัศน

ธาตุที่สำคัญในการสร้างสรรค์ เป็นพื้นฐานของโครงสร้างของงานทุกชิ้น เป็นตัวแทนของผู้คนตัวแทนของความศรัทธา และความรุ่งเรือง ความปิติสุขที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคมนั้น ๆ เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น เส้นให้ความหมาย รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์ และความรู้สึกของศิลปินด้วย เช่น เส้นตรงให้ความรู้สึก มั่นคง เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกว่า สง่างาม น่าศรัทธา รุ่งเรือง เส้นนอน ให้ความรู้สึกสงบ เส้นเฉียง และเส้นทแยง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว น่าตื่นเต้น เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกในการเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด นุ่มนวลอ่อนช้อย การใช้โทนสีเช่น สีน้ำเงิน เพื่อแสดงความรู้สึกสงบร่มเย็น ความสงบสุข ได้ให้หลักการทางศิลปะ การใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อเพิ่มความงามเมื่อเกิดการประสานกันของสีทางสายตา การพัฒนาการด้านการใช้รูปทรงให้มีโครงสร้างของกลุ่มสีที่มีน้ำหนักเข้มบริเวณพื้นที่ว่างล้อมรอบบริเวณของรูปทรงตรงกลาง ภาพมีความสว่างของสี ปรากฏลักษณะโครงสร้างคล้ายพวงพุ่มรูปจากการวางโครงสร้างองค์ประกอบที่มีมิติการทับซ้อนกันของรูปร่างของสัญลักษณ์ขนาดเล็กกระจายทั่วทั้งภาพ การทำงานของจังหวะและการซ้ำของรูปร่าง และสี เลือกใช้สีกรีนที่มีคุณสมบัติของสีต่างกัน เช่น โปรงแสง และทึบแสง สีมีความสำคัญในสร้างภาพให้เกิดบรรยากาศของความรู้สึกในภาพผลงาน เช่น สีทอง สีเหลือง สีเขียว สีฟ้า สีต่าง ๆ มีความหมายเมื่อนำมาพิมพ์ทับซ้อนกัน จะมองเห็นการประสานกันของสีทางสายตา และความรู้สึกที่เกิดจากการใช้สี สามารถสร้างความรู้สึกถึงความรุ่งเรืองของศาสนา ความสงบ สีในผลงานเสมือนความศรัทธาของผู้คน ในกิจกรรมนั้น ๆ สามารถสื่อความหมายทางความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น สีจึงมีความสำคัญมากกับมิติในบรรยากาศของสีที่ก่อรูปความหมายทางทัศนธาตุ ด้วยการก่อตัวกันผสานกันของสีที่ทับซ้อนกัน ด้วยรูปทรงที่เรียบง่ายในแบบเรขาคณิต การดำเนินการสร้างสรรค์ เลือกใช้กระบวนการทางศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์ช่องฉลุ สามารถพิมพ์ลวดลายโดยใช้แม่พิมพ์เดียวกันแต่สามารถเปลี่ยนสีและสร้างจังหวะการทับซ้อนของเส้นสีและรายละเอียดได้ดี เมื่อพิมพ์ภาพบนผืนผ้าใบที่มีระนาบขนาดใหญ่ ผ่านกระบวนการพิมพ์ตะแกรงใหม่ การพิมพ์สีลงบนผ้าที่มีสีทับซ้อนกันจนเกิดระยະมิติในภาพผลงานทำให้เกิดความรู้สึกมองเห็นพลังของการผสานกันของสี เมื่อผสมผสานกับรูปทรงสัญลักษณ์ที่สร้างในผลงานทำให้เกิดความรู้สึกถึงพลังของความศรัทธาในพระพุทธศาสนาได้ดีมีเอกภาพทางศิลปะ

พูน ปรณ ทิโต ชิว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง พื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทาง
พระพุทธศาสนาสามารถนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เรื่อง พื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทาง
พระพุทธศาสนาสรุปผลได้ ดังนี้

1. ที่มาของแรงบันดาลใจ ในช่วงของการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจมาจากความศรัทธาของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา การเติบโตพร้อมกับสภาพสังคม
สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่มีความเชื่อ ความศรัทธา กิจกรรมงานบุญประเพณีอีสาน ที่ได้สัมผัสพบ
เห็น เข้าร่วมกิจกรรม เกิดเป็นความบังคลใจที่ก่อรูปความคิด สร้างรูปทรงสัญลักษณ์ที่สามารถ
สื่อสารถึงความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อพระพุทธศาสนา ได้แก่ รูปพระพุทธรูป ดอกไม้ที่ใช้ใน
การสักการบูชา และสีสันทันในบรรยากาศงานบุญประเพณีที่เกี่ยวกับความเชื่อ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
ระหว่างศาสนากับชุมชน ที่เปรียบเสมือนมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เชื่อมโยงผู้คนให้อยู่ร่วมกัน
อย่างมีความสุขภายใต้ร่มเงาของพระพุทธศาสนา
2. แนวความคิด ผลงานในการสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ เรื่องพื้นที่มิติทับซ้อนของความ
ศรัทธาทางพระพุทธศาสนาที่มีเนื้อหาจากเรื่องราวของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา
การใช้รูปเคารพ หรือสัญลักษณ์แทนพระพุทธเจ้า ความเชื่อที่ผสมผสานอยู่ด้วยกันเรื่องราวความรู้สึก
ที่ถ่ายทอดหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา การศรัทธาในตัวพระสงฆ์ รวมถึงความรู้สึกถึงสีใน
บรรยากาศงานบุญประเพณีที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของประชาชนคนไทย และสังคมไทยมาอย่างยาวนาน
การสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพสะท้อนความศรัทธาของคนไทย ถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ผ่าน
บรรยากาศแห่งความเลื่อมใส เกิดจากจิตใจภายใน ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญของ
ประเพณี ที่ปฏิบัติเชื่อถือมานานจนกลายเป็น การกระทำที่สืบทอดกันมา และยังมีคงอยู่ในปัจจุบันทำ
ให้เกิดความรู้สึกถึงความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ที่สามารถสร้างความเป็นอันหนึ่งอัน

เดียวกันเชื่อมโยงผู้คนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้ร่มเงาของพระพุทธศาสนา จากแนวคิดดังกล่าว ได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานในรูปแบบกิจกรรม สะท้อนภาพความเชื่อความมิติตับข้อศรัทธา

3. ด้านรูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ จากการศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการอธิบายมิติทางความเชื่อที่เป็นรากฐานที่มาของศาสนสถานทางพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สร้างความปิติ ความศรัทธา เกิดเป็นความบันเทิง และได้รับอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมของ ผศ.สุรสิทธิ์ เสาวรงค์ การสร้างบรรยากาศของความสงบจากรูปทรงและการใช้สี ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนา ผ่านผลงานจิตรกรรม การศึกษาผลงานของศิลปินพงศ์ศิริ คิตติ ได้ใส่ใจการใช้สีที่นำเอาสัญลักษณ์ของงานสถาปัตยกรรมไทยในความละเอียดอ่อนด้านลวดลาย ในรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการพิมพ์ช่องฉลุ เทคนิคตระแกรงใหม่ และศึกษาผลงานศิลปินสมรรถ สุวรรณพงษ์ ทราบถึงการประสานสัมพันธ์บรรยากาศของสีและลวดลายประดับของสถาปัตยกรรมไทย ผ่านผลงานจิตรกรรม การศึกษาค้นคว้าข้อมูลดังกล่าวเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานโดยการศึกษาหลักองค์ประกอบทางศิลปะสามารถช่วยให้เข้าใจหลักการออกแบบภาพร่าง การสร้างภาพผลงานให้มีความหมายตรงตามวัตถุประสงค์ และสามารถอธิบายความหมายทางความงามของภาพผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ในผลงานชุดนี้ ผลงานที่ผ่านการสร้างสรรค์ได้ใช้รูปทรงลวดลายโครงสร้างรอบนอก ไม่แสดงรายละเอียดของวัตถุ ภาพจะเน้นเส้นที่มีขนาดแตกต่างกัน รวมถึงทิศทางของเส้นที่เกิดจากการสังเกตเห็นสิ่งแวดล้อมของงานบุญประเพณี เครื่องสักการบูชา พระพุทธรูป ดอกไม้ รูปสัญลักษณ์ดังกล่าวที่เสมือนเป็นภาพสัญลักษณ์หรือตัวแทนของการสักการบูชาพระพุทธศาสนาจากประชาชนผู้เลื่อมใสศรัทธา ที่มีมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รูปทรงจากรูปเครื่องสักการะบูชานำมาลดตัดทอนรายละเอียดอาศัยหลักการทางศิลปะ ผ่านทัศนธาตุและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์ประกอบของภาพ มาจัดรวมกันเข้าเป็นองค์ประกอบศิลป์ เช่น เส้น เป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างสรรค์ เป็นพื้นฐานของโครงสร้างของงานทุกชิ้น เป็นตัวแทนของผู้คนตัวแทนของความศรัทธา และความรุ่งเรือง ความปิติสุขที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคมนั้น ๆ เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น เส้นให้ความหมาย รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของศิลปินด้วย เช่น เส้นตรง ให้ความรู้สึก มั่นคง เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกว่า สง่างาม น่าศรัทธา รุ่งเรือง เส้นนอน ให้ความรู้สึกสงบ เส้นเฉียงและเส้นทแยง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว น่าตื่นเต้น เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกในการเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุด นุ่มนวลอ่อนช้อย ดังนั้นเมื่อเส้นที่มีความหมายที่ดังกล่าวถูกนำมาใช้ในการประกอบสร้างเป็นภาพผลงานจึงแสดงถึงความรุ่งเรืองของศาสนา จากอดีตและส่งต่อความเชื่อเหล่านั้นสู่คนยุคปัจจุบัน ด้วยเส้นที่พุ่งขึ้นหรือเส้นที่ความรู้สึกเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เมื่อเส้น รูปร่าง รูปทรงเหล่านั้นถูกแทนที่ด้วยสี การรับรู้ทางการมองเห็น จากความรู้ทางสายตา สามารถเห็นการประสานกันของเส้นสีเล็ก ๆ ที่ทับซ้อน ประสานกัน ผ่าน

ช่องสี่เหลี่ยม ช่องสี่แต่ละสี่ เปรียบดั่งผู้คนที่หลังไหลเข้ามาร่วมกิจกรรม ผสาน เชื่อมโยง เปลี่ยนผ่าน เข้ามาทำกิจกรรม มาเคารพสักการะสิ่งบูชา รูปเคารพ และกิจกรรมทางศาสนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สี่ถูก กำหนดและควบคุมด้วยการเลือกใช้โทนสีเช่น สีร้อน สีเย็น กลุ่มสีเย็นที่ประสานกันแสดงความรู้สึก สงบร่มเย็น ความสงบสุข สีร้อนจะให้ความรู้สึกถึงความรุ่งเรือง ดังนั้น สีจึงมีความสำคัญมากกับมิติใน บรรยากาศของสี่ที่ก่อรูปความหมายทางทัศนธาตุ ด้วยการก่อตัวกันผสานกันของสี่ที่ทับซ้อนกัน ด้วย รูปทรงที่เรียบง่ายในแบบเรขาคณิต และได้ใช้หลักการทางศิลปะ การใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อเพิ่มความงาม เมื่อเกิดการประสานกันของสีทางสายตา จากการวางโครงสร้างองค์ประกอบที่มีมิติการทับซ้อนกัน ของรูปร่างของสัญลักษณ์ขนาดเล็กกระจายทั่วทั้งภาพ การทำงานของจังหวะ และการซ้ำของรูปร่าง และสี สามารถสร้างความรู้สึกถึงความรุ่งเรืองของศาสนา ความสงบ สี่ในผลงานเสมือนความศรัทธา ของผู้คน ในกิจกรรมนั้น ๆ สามารถสื่อความหมายทางความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา การ สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบกึ่งนามธรรม

4. ด้านเทคนิค จากการศึกษาการสร้างสรรคผลงานของศิลปินพงษ์ศิริ คิตติ ในรูปแบบเชิง สัญลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรม สีในงานสถาปัตยกรรมไทย และวิถีชีวิตที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ไทยใน ความละเอียดอ่อนความประณีต รวมไปถึงรูปทรงทางความเชื่อความศรัทธาในทางพุทธศาสนา จึงนำมาพัฒนา การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้เลือกใช้กระบวนการพิมพ์ช่องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ ตะแกรงไหม (Silk Screen) ด้วยกระบวนการการสร้างสวดลายสัญลักษณ์ของภาพที่จะต้องอาศัย จำนวนซ้ำ การพิมพ์สกรีนจึงถูกเลือกใช้ในการสร้างเส้น รูปทรง การสร้างสรรค์ได้สร้างต้นแบบแยก ลักษณะสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นลงบนแม่พิมพ์ มากกว่า 20 แบบ เช่นแม่พิมพ์ลายเส้นลักษณะต่าง ๆ แม่พิมพ์ลายพระ แม่พิมพ์รูปดอกไม้เครื่องบูชา เพื่อความสะดวกในการเลือกใช้ในการทำงานชุดนี้ เลือกใช้สีที่มีคุณสมบัติโปร่งแสง และทึบแสงจะมีค่าน้ำหนักเกิดปฏิกิริยาสีเลื่อมพรายของสีผ่าน รูปแบบการทับซ้อนที่มีการไล่ค่าน้ำหนักจากสีโปร่งแสง และสีทึบแสงในลักษณะของจุด และเส้นที่เกิดจาก การทับซ้อนจำนวนมาก ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากน้ำหนักของแสงที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดพื้นที่ของส่วนที่มี สีทึบ และสีโปร่งใส ใช้สีสกรีนแบบสีจมจะมีความละเอียดสูงมีลักษณะโปร่งแสงจึงทำให้สามารถซึมลง ทับซ้อนภาพทำให้เกิดมีความเลื่อมพรายโปร่งใส และเนื้อนั้นเรียบเนียน สีสกรีนแบบสีลอยเนื้อสี ประเภทนี้จะมีลักษณะทึบแสงความละเอียดน้อยกว่าสีจม แต่เมื่อสกรีนแล้วจะพบว่าเนื้อสีนั้นจะมี ความหนามากกว่าแบบสีจม เหมาะที่จะไปสกรีนลงบนในผลงานที่ต้องการความสีเข้ม และความทึบ แสงสลับกับสีสกรีนแบบสีจม และสีสกรีนเสื้อแบบสียางสีชนิดนี้มีความเงา ความยืดหยุ่นสูง

5. ผลการสร้างสรรค ผลงานที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทั้ง 4 ระยะมีการสื่อถึง เรื่องราวเนื้อหาสาระพื้นที่มิติทับซ้อนของความศรัทธาทางมีจุดเริ่มต้นจากความศรัทธาที่มีต่อ พระพุทธศาสนาของข้าพเจ้า มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ได้มีความสนใจกิจกรรมงานบุญ ประเพณี จากความเชื่อที่ได้ศึกษาเมื่อผนวกร่วมกับประสบการณ์ สามารถเห็นความสัมพันธ์ของ

ศาสนาและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต และชุมชนผ่านกิจกรรมกับพระพุทธศาสนา พลังความศรัทธาเห็นได้จากเครื่องสักการะบูชาที่นำมากราบไหว้ การประกอบพิธีกรรม การจัดเตรียมสถานที่อย่างสวยงาม ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานทัศนศิลป์ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวความเชื่อ ความศรัทธา โดยการใช้สัญลักษณ์แทนความหมายที่มีต่อพระพุทธศาสนาคือ พระพุทธรูป เป็นตัวแทนรูปเคารพแทนพระพุทธเจ้าและมีรูปสัญลักษณ์ที่เสมือนเป็นภาพสัญลักษณ์หรือตัวแทนของการสักการะบูชาพระพุทธศาสนาจากประชาชนผู้เลื่อมใสศรัทธา ที่มีมาแต่อดีตจนปัจจุบัน จากรูปเครื่องสักการะบูชานำมาลดตัดทอนรายละเอียดอาศัยหลักการทางศิลปะ ผ่านทัศนธาตุและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์ประกอบของภาพ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะ 4 ระยะเวลา เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาด้านความคิด การแสดงออกด้านการสร้างสรรค์ สามารถสรุปโดยย่อ ดังนี้

5.1 ผลงานระยะที่ 1 ได้ถ่ายทอดเรื่องราวแนวความคิดของความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา สีสันในบรรยากาศงานบุญประเพณี ที่มีอิทธิพลต่อจิตใจผ่านบรรยากาศของการใช้สี และรูปทรงสัญลักษณ์ ได้มีการเปรียบเทียบน้ำหนักของสีโทนเย็น-โทนร้อน การพิมพ์สีซ้อนทับกันผสมกันของลวดลายต่างๆจนเกิดมิติ

5.2 ผลงานระยะที่ 2 ผลงานวิทยานิพนธ์ ได้ผ่านการวิเคราะห์ จนเกิดเป็นแนวเรื่อง ที่ชัดเจน โดยมีเนื้อหาความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ภาพความทับซ้อนของความศรัทธาในเรื่องของพระพุทธศาสนา ใช้สัญลักษณ์ของดอกไม้ และพระพุทธรูปที่นำมาใช้สอดคล้องกันเกิดเป็นภาพบรรยากาศ มีรายละเอียดเล็กๆที่รวมตัวกันจนเกิดเป็นมิติ เชื่อมโยงเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา การประสานกันของสี ระดับความอ่อนแก่เกิดบรรยากาศของสีดูมีความกลมกลืนในผลงาน

5.3 ผลงานระยะที่ 3 การใช้รูปเคารพเป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความเชื่อ ความศรัทธาผ่านกระบวนการภาพพิมพ์ช่องฉลุ เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) จากน้ำหนักของแสงที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดพื้นที่ของส่วนที่ใช้สีที่โปร่งแสง และทึบแสงจะมีค่าน้ำหนักเกิดปฏิกิริยาสีเลื่อมพรายของสี หรือไล่ระดับกันไปใช้สีที่มีความทึบ แสงผสมผสานกับสีที่มีความสว่างเข้าไปในการสร้างสรรค์ด้วยเพื่อต้องการให้เกิดมิติบรรยากาศของสีที่ทำให้ดูแล้วมีคู่สีที่มีความน่าสนใจ และสีโทนร้อนโทนเย็นที่มีความแตกต่างผสมผสานกันอยู่ในผลงาน เพื่อให้ได้บรรยากาศของสีดูมีความประสานกลมกลืนกันมากขึ้น จากผลของการสร้างสรรค์มีการจัดองค์ประกอบของภาพโดยการใช้ค่าน้ำหนักของสีที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้เกิดน้ำหนักที่แตกต่างกัน และการใช้น้ำหนักสีที่มีความใกล้เคียงกันจะทำให้ผลงานมีความกลมกลืนประสานกันมากขึ้น

5.4 ผลงานระยะที่ 4 ความศรัทธาในบรรยากาศงานบุญประเพณีก็ได้มีกิจกรรมที่สืบต่อกันมา ความรู้สึกถึงสีที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของประชาชนคนไทยและสังคมไทยมาอย่างยาวนาน การสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพสะท้อนความศรัทธาของคนไทย ถ่ายทอดเรื่องราวของความเชื่อ ผ่าน

บรรยากาศแห่งความเลื่อมใส เกิดจากจิตใจภายใน ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญของ ประเพณี ที่ปฏิบัติเชื่อถือมานานจนกลายเป็น กระทำที่สืบต่อกันมา การใช้โทนสีที่ใกล้เคียงกัน ใน ลักษณะของรูปทรง การซ้ำการวางตำแหน่งของผลงานให้มีจังหวะที่สม่ำเสมออย่างเป็นระเบียบ ลักษณะของเส้น และสี การใช้มีพิมพ์ต้นแบบที่มีขนาดที่แตกต่างกัน จัดองค์ประกอบของภาพทำให้ รูปทรงมีการทับซ้อนจนเกิดเป็นมิติเสมือนเป็นภาพสัญลักษณ์หรือตัวแทนของการสักการบูชา พระพุทธศาสนา ที่มีมาแต่อดีตจนปัจจุบัน การใช้โทนสีเช่น สีเหลือง แทนค่าน้ำหนักให้มีความสัมพันธ์ ที่มีความสว่างไสว เกิดการประสานสีต่างวรรณะ เกิดความกลมกลืนใกล้เคียงทำให้เกิดความรู้สึก อบอุ่นที่เกิดจากความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

อภิปรายผล

ผลการสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่ ดังนี้

1. ผลการสร้างสรรค์ เกิดข้อค้นพบใหม่ องค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

การใช้สัญลักษณ์รูปทรงที่แสดงถึงความศรัทธาส่งผ่านความรู้สึกความศรัทธาที่มีต่อ พระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่เกิดรูปทรงใหม่ ตัวอย่าง เช่น การใช้ รูปทรงลดทอนโครงสร้างรอบนอก ไม่แสดงรายละเอียดของวัตถุ ภาพจะเน้นเส้นที่มีขนาดแตกต่างกัน รวมถึงทิศทางของเส้น เป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างสรรค์ เป็นพื้นฐานของโครงสร้างของงานทุก ชิ้น เป็นตัวแทนของผู้คนตัวแทนของความศรัทธา และความรุ่งเรือง ความปิติสุขที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคมนั้น ๆ เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น เส้น ให้ความหมาย รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกของศิลปินที่เกิดจากการสังเกตเห็น สิ่งแวดล้อมของงานบุญประเพณี เครื่องสักการบูชา พระพุทธรูป เมื่อนำผ่านการพิมพ์ทับซ้อนกัน ด้วยกระบวนการพิมพ์ซ้อนกันทั้งรูปทรง และสีพิมพ์ประสานกันเกิดเป็นคุณค่าความงามทางทัศนศิลป์ การเกิดข้อค้นพบใหม่เมื่อรูปร่าง รูปทรงเหล่านั้นถูกแทนที่ด้วยสี การรับรู้ทางการมองเห็นจากความ รู้ทางสายตา สามารถเห็นการประสานกันของเส้นสีเล็ก ๆ ที่ทับซ้อน ประสานกัน ผ่านช่องสีเหลี่ยม ช่องสีแต่ละสี เปรียบดังผู้คนที่หลังไหลเข้ามาร่วมกิจกรรม ผสาน เชื่อมโยง เปลี่ยนผ่านเข้ามาทำ กิจกรรม มาเคารพสักการะสิ่งบูชา รูปเคารพ และกิจกรรมทางศาสนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สีถูกกำหนด และควบคุมด้วยการเลือกใช้โทนสีเช่น สีร้อน สีเย็น กลุ่มสีเย็นที่ประสานกันแสดงความรู้สึกสงบ ร่มเย็น ความสงบสุข สีร้อนจะให้ความรู้สึกถึงความรุ่งเรือง ดังนั้น สีจึงมีความสำคัญมากกับมิติใน บรรยากาศของสีที่ก่อรูปความหมายทางทัศนธาตุ ด้วยการก่อตัวกันผสานกันของสีที่ทับซ้อนกัน ได้ใช้ หลักการทางศิลปะ การใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อเพิ่มความงามเมื่อเกิดการประสานกันของสีทางสายตา จาก การวางโครงสร้างองค์ประกอบที่มีมิติการทับซ้อนกันของรูปร่างของสัญลักษณ์ขนาดเล็กกระจายทั่วทั้ง

ภาพ การทำงานของจิ้งหะ และการซ้ำของรูปร่าง และสี สามารถสร้างความรู้สึกถึงความรุ่งเรืองของ ศาสนา ความสงบ สีในผลงานเสมือนความศรัทธาของผู้คน ที่ร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ยังมีการค้นพบว่า คุณสมบัติของสีสกรีน สีอะคริลิกสามารถนำมาพิมพ์ทับซ้อนกันได้ เพราะมีคุณสมบัติที่แห้งเร็ว ลักษณะของสีเป็นแบบทึบแสง และทนทานติดแน่นกับพื้นผิวได้ดีสามารถสร้างมิติที่ได้ตามต้องการทำให้ผลงานมีมิติทับซ้อนที่มีความน่าสนใจมากขึ้น

2. ผลการสร้างสรรค์แสดงลักษณะเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์ ดังนี้

ผลงานศิลปะจะสะท้อนความคิดของผู้สร้าง จากประสบการณ์ การรับรู้ และถ่ายทอดเนื้อหาที่มีจุดเริ่มต้นจากความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ถ่ายทอดเรื่องราวความศรัทธาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงานพิธีกรรม ความเชื่อที่พบเห็นได้ในสังคมไทยที่มีมาแต่อดีต ที่มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ การทำงานสร้างสรรค์ได้สังเกตลักษณะของสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมทางศาสนา มาออกแบบผ่านรูปสัญลักษณ์ ใช้รูปทรงจากธรรมชาติ และรูปทรงเรขาคณิต รวมทั้ง รูปทรงอิสระ ลักษณะโครงสร้างมีสาระเพียงเส้นรอบนอกไม่แสดงเนื้อหารายละเอียด เมื่อนำมาประกอบกับเส้นในทิศทางต่าง ๆ เช่นเส้นตรง เส้นเฉียง เส้นพินปลา และเส้นลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ถูกกำหนดให้เห็นเป็นเส้นสีที่พิมพ์ทับซ้อนกัน และจัดองค์ประกอบให้เกิดความงามตามหลักการทางศิลปะ ผ่านเทคนิคภาพพิมพ์ช่องฉลุจากกระบวนการนี้ส่งผลให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์

3. ผลงานสร้างสรรค์ มีความเป็นต้นแบบ ดังนี้

ผู้สร้างสรรค์ได้มีการรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของตนเองในการมีส่วนร่วมในงานบุญประเพณี หรือมีการได้ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาแล้วนำมาผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ จนเกิดเป็นแนวคิดทางศิลปะที่ใช้เรื่องการทับซ้อนของมิติแทนค่าความรู้สึกที่แสดงออกมาสู่ผลงานการสร้างสรรค์ได้นำเอาเรื่องราวทางพระพุทธศาสนามาเชื่อมโยงกับวิธีการสร้างสรรค์ด้านภาพพิมพ์ช่องฉลุ การพิมพ์ภาพผลงาน สามารถพิมพ์ลวดลาย ทับซ้อน เปลี่ยนสี รูปทรง จังหวะการจัดวางโครงสร้างองค์ประกอบของภาพได้อย่างอิสระ เสมือนการระบายสีแต่ใช้แม่พิมพ์มาเป็นแม่แบบในการกำหนดรายละเอียดของภาพ วิธีการดังกล่าวสามารถสร้างภาพผลงานได้อย่างรวดเร็วและมีเอกภาพทางศิลปะ เมื่อนำไปพิมพ์บนผ้าใบที่เตรียมพื้นสี สามารถพิมพ์ผลงานที่มีขนาดใหญ่ได้ตามต้องการ และเป็นงานต้นแบบที่ไม่สามารถทำซ้ำได้เหมือนการพิมพ์ตามหลักการพิมพ์ที่เป็นขนบนิยมที่นิยมทำภาพซ้ำได้

4. ความเป็นศิลปะ (Artistic form) ดังนี้

ผลงานสร้างสรรค์ได้แสดงออกในลักษณะศิลปะกึ่งนามธรรม ที่แสดงออกทางความคิด สร้างสรรค์จากปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิด กระบวนการทางศิลปะที่มีการเชื่อมโยงเรื่องราว และเทคนิคไปในทิศทางเดียวกันเริ่มตั้งแต่การสังสมประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ตลอดจน กระบวนการคิดวิเคราะห์เรื่องราวทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความหมายในการสร้างสรรค์เกิดเป็น

ผลงานทัศนศิลป์โดยอาศัยรูปทรงสัญลักษณ์ที่โครงสร้างไม่ซับซ้อนจัดเป็นรูปทรงสัญลักษณ์ สะท้อนบรรยากาศความรู้สึกระหว่างวัตถุพระพุทธรูปศาสนาก่อเกิดความหมาย แสดงลักษณะเหตุการณ์ต่าง ๆ การจัดองค์ประกอบของผลงานเด่นด้วยการใช้สี การประสานกันของสี ผ่านรูปทรงสัญลักษณ์ที่ออกแบบเป็นลวดลายหรือลายเส้นขนาดเล็กที่พิมพ์ทับซ้อนกันจนเกิดเป็นจังหวะเป็นระนาบ และปรากฏโครงสร้างเป็นช่องสี่เหลี่ยมที่มีขนาดเล็กใหญ่ทับซ้อนกันจนเกิดเป็นภาพผลงานที่มีความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ด้านทัศนศิลป์

5. ผลกระทบหรือปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากสังคม หรือจากวงวิชาการ

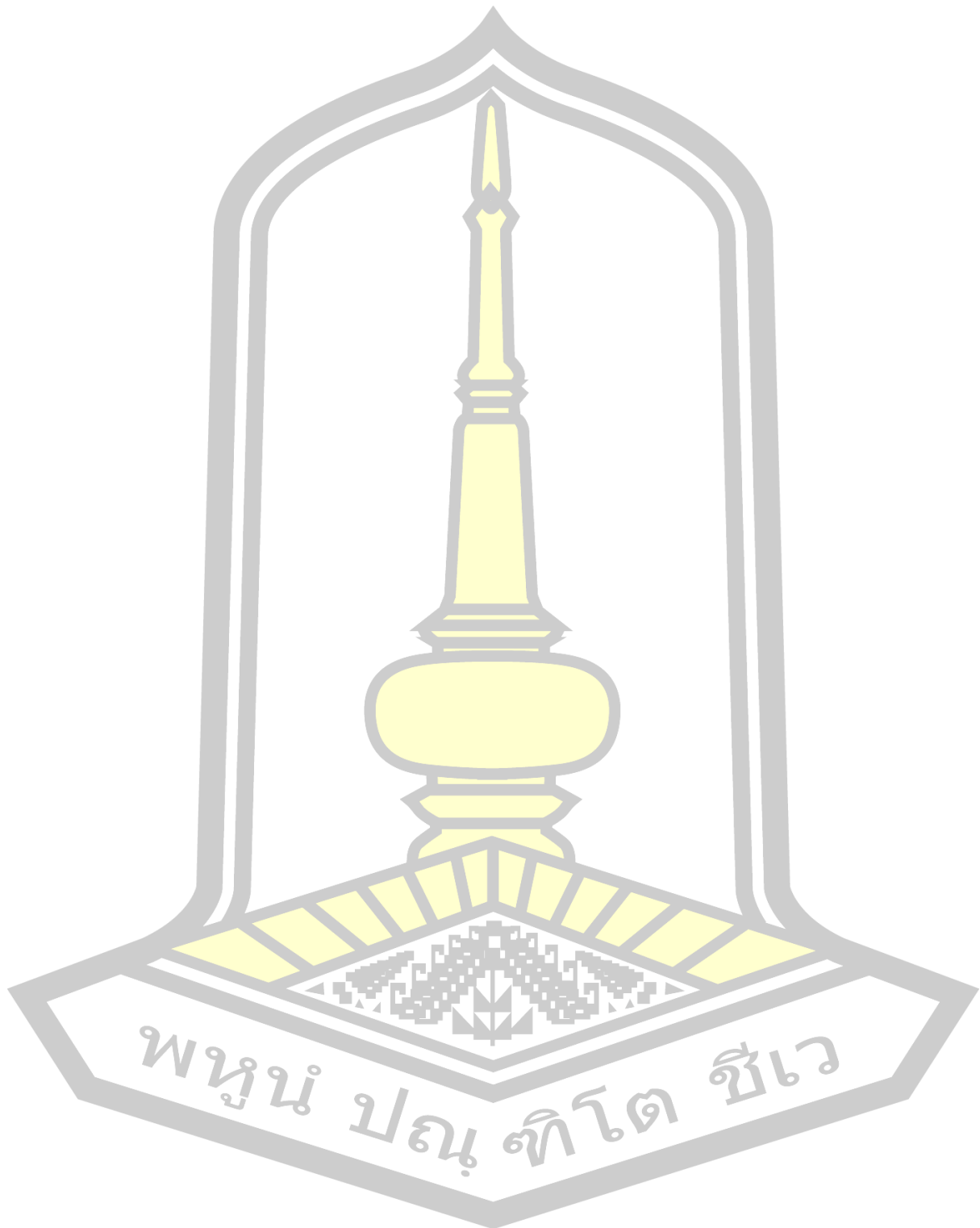
การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ที่มีเรื่องราวเนื้อหาของความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา จากการรวบรวมข้อมูลความต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรม ล้วนมีความเชื่อศรัทธาที่แตกต่างกัน ชาวไทยพุทธส่วนใหม่มีความเชื่อในพระพุทธศาสนาที่มีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา มีพระธรรมที่หลักคำสอนที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคผลงาน ได้รับการพัฒนาด้านรูปแบบ เทคนิค ให้มีความงามตามหลักการทางทัศนศิลป์ และอาศัยการวางแผนงานอย่างมีระบบ ทั้งการสืบค้นข้อมูลจากเอกสารด้านความหมายของความศรัทธา ลักษณะของกิจกรรมงานบุญประเพณี และศึกษาข้อมูลการสร้างสรรคและวิธีการแสดงออกทางศิลปะของศิลปินที่ทำงานในเนื้อหาของความศรัทธา ทำให้ทราบถึงการแสดงออกของ บรรยากาศของสี การใช้รูปสัญลักษณ์ การใช้หลักการสร้างงาน และการวิเคราะห์ผลงาน จนส่งผลให้เกิดการพัฒนาผลงานสร้างสรรคที่มีรูปแบบเฉพาะตน และมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยสรุปได้ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาจากข้อหวัข้อ ควรมองหาบรรยากาศที่แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก เรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตอีสาน วิถีชีวิตมีรายละเอียดที่สามารถนำมาถอดรหัสหรือออกแบบได้เช่นเดียวกันกับเรื่องของศาสนา สามารถพัฒนาด้านการใช้สีจากวิถีชีวิตชนบทในสังคม ย่อมมีสีจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน
2. เส้น สี รูปสัญลักษณ์ของบรรยากาศของความศรัทธา ของงานบุญประเพณี ก็สามารถพัฒนาการใช้สัญลักษณ์อื่น โดยลงลึกในรายละเอียดของเรื่องราวเช่น ลวดลายของตุ้งอีसान โครงสร้างของวัด ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ จะทำให้งานมีการพัฒนาด้านรูปร่าง รูปทรงที่นำมาสร้างสรรค
3. การพัฒนาด้านการสร้างสรรคสามารถพัฒนาการแสดงผลงานจากผลงานกึ่งนามธรรมโดยศึกษาทัศนธาตุในเนื้อหาที่สนใจ สร้างสรรคเป็นงานลักษณะนามธรรมได้ โดยอาศัยการใช้องค์ประกอบทางศิลป์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ธวัชชานนท์ ตาโธสง. (2552). *หลักการศิลปะ (วาดศิลป์)*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์
- พงศ์ศิริ คิตติ. (2553). *การสร้างสรรค์ศิลปะ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2562 จาก www.thaiartmart.com
- พิสิษฐ์ บุญไชย. (2549). *การวิจัยทางวัฒนธรรม*. มหาสารคาม: สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรม อีสาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2536). *ศรัทธา. จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน, 3 (28)*.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. (2560). *พุทธศาสนา และความเชื่อในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- สมรรถ สุวรรณพงษ์. (2553). *การสร้างสรรค์ศิลปะ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2562 จาก www.thaiartmart.com
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2532). *สู่โฉมหน้าใหม่ของวัฒนธรรมกับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- สุรสิทธิ์ เสาว์คง. (2553). *การสร้างสรรค์ศิลปะ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2562 จาก www.thaiartmart.com

พูนุ่ ปณุ ทิโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายพงษ์พิชญ์ เทวา
วันเกิด	วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 70/1 หมู่ 6 อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30330
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 70/1 หมู่ 6 ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30330
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2547 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเสิงสาง ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2550 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเสิงสาง ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2554 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2562 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทิโต ชีเว